

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Katedra Využití strojů

**MOTIVACE OBČANŮ MALÝCH OBCÍ K TŘÍDĚNÍ KOMUNÁLNÍHO
ODPADU**

Vedoucí práce: doc. Ing. Vlastimil Altmann, Ph.D.

Bakalant: Josef Nehasil

Praha 2021

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Josef Nehasil

Krajinářství
Územní technická a správní služba

Název práce

Motivace občanů malých obcí k třídění komunálního odpadu.

Název anglicky

Motivation of citizens in small municipalities towards the sorting of communal refuse.

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zjistit možnosti motivace občanů malých obcí v kraji Vysočina k třídění komunálního odpadu. Dílčím cílem je zhodnocení současného stavu nakládání s komunálním odpadem na příkladu jedné vybrané obce a vypracování návrhu možných změn.

Metodika

Na základě vyhodnocení dotazníku vytvořeného pro obyvatele vybrané obce budou vymezeny faktory ovlivňující nakládání s komunálním odpadem. Bude shrnuto aktuální odpadové hospodářství vybrané obce. Na základě syntézy výsledků dotazníkového šetření, dostupných motivačních nástrojů a aktuálních možností místní samosprávy bude vypracován návrh na posílení motivace občanů vybrané obce.

Doporučený rozsah práce

cca 30 stran

Klíčová slova

třídění odpadu, komunální odpad, motivace

Doporučené zdroje informací

- ALTMANN, V. – VACULÍK, P. – MIMRA, M. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. TECHNICKÁ FAKULTA. *Technika pro zpracování komunálního odpadu : vědecká monografie Vlastimil Altmann, Petr Vaculík, Miroslav Mimra*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2010. ISBN 978-80-213-2022-2.
- BALNER, P. – FRANKOVÁ, M. *Hospodaření s odpady v obcích*. Praha: EKO-KOM, 2009. ISBN 978-80-254-6019-1.
- HEWITT, N. *Odpadové hospodářství v oblasti komunálního odpadu*. Freiburg: ICLEI, 1999.
- KAISEROVÁ, D. *Komunální odpady a jejich problematika : sborník referátů ze semináře Praha, 18.10.1995*. Praha: BIIO, 1995.
- KOTOULOVÁ, Z. – VÁŇA, J. *Příručka pro nakládání s komunálním bioodpadem*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Českým ekologickým ústavem, 2001. ISBN 80-7212-201-0.
- MRÁZEK, P. – ČERNÍK, B. – KOTOULOVÁ, Z. *Systém nakládání s odpady v obci*. Praha: EKO-KOM, 1998. ISBN 80-7212-051-4.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – FŽP

Vedoucí práce

doc. Ing. Vlastimil Altmann, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra využití strojů

Elektronicky schváleno dne 1. 3. 2021

doc. Ing. Petr Šařec, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 3. 2021

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2021

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením pana doc. Ing. Vlastimila Altmanna, Ph.D. Další informace jsem získal na základě vyhodnocení dotazníkového šetření v dotčené obci. Uvedl jsem všechny informační zdroje, které jsou v práci citovány a uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že tištěná verze se shoduje s verzí odevzdanou přes Univerzitní informační systém.

Ve Škvorci dne 6.2. 2021

Podpis:

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce panu doc. Ing. Vlastimilu Altmannovi, Ph. D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky při vedení této práce.

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma „Motivace občanů malých obcí k třídění komunálního odpadu“ se zabývá přístupem obyvatel malých obcí v kraji Vysočina k třídění komunálního odpadu. Hlavním cílem bylo zjistit možnosti vedoucí k posílení motivace k třídění komunálního odpadu. Nastavením metodiky, realizací výzkumu a následným vyhodnocením, byla získaná data analyzována a interpretována.

Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že 69 % dotázaných odpad třídí na základě finanční motivace. Celých 70 % respondentů považuje finanční motivaci jako hlavní nástroj pro posílení motivace k třídění. 72 % dotázaných cítí motivaci ze strany obce k třídění odpadu a 72 % je rovněž spokojeno s činností obce v oblasti nakládání s odpadem.

KLÍČOVÁ SLOVA

třídění odpadu, komunální odpad, motivace

ABSTRACT

The bachelor's thesis on the topic "Motivation of citizens of small municipalities to sort municipal waste" deals with the approach of residents of small municipalities in the Vysočina region to sorting municipal waste. The main goal was to identify opportunities to strengthen the motivation to sort municipal waste. By setting the methodology, conducting research and subsequent evaluation, the obtained data were analyzed and interpreted.

Based on the analysis, it was found that 69 % of respondents sort waste on the basis of financial motivation. As many as 70 % of respondents consider financial motivation to be the main tool for strengthening motivation to sort. 72 % of respondents feel motivated by the municipality to sort waste and 72 % are also satisfied with the activities of the municipality in the field of waste management.

Key words

waste sorting, municipal waste, motivation

Obsah

1 Úvod	1
2 Cíle práce	2
3 Metodika	3
3.1 Stanovení cílů primárního výzkumu	4
3.2 Primární výzkum	4
3.2.1 Tvorba dotazníku	4
3.2.2 Struktura dotazníku	5
3.2.3 Realizace dotazníkové šetření	5
4 Literární rešerše	6
4.1 Historie nakládání s komunálním odpadem	6
4.2 Odpadové hospodářství	8
4.3 Vymezení základních pojmů v odpadovém hospodářství	8
4.4 Související legislativa odpadového hospodářství	11
4.5 Plán odpadového hospodářství České republiky	12
4.6 Katalog odpadů	12
4.7 Komunální odpad	12
4.8 Postavení obecní samosprávy	14
4.9 Nástroje v odpadovém hospodářství	14
4.10 Prevence vzniku komunálních odpadů	16
4.11 Motivace v oblasti odpadového hospodářství	16
5.1 Charakteristika vybraného území	18
5.2 Systém odpadového hospodářství vybraného území	19
6 Výsledky	22
6.1 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření	22
6.2 Vyhodnocení výsledků výzkumu pomocí SWOT analýzy	35
6.2 SWOT analýza nakládání s odpady v dotčené obci	36
7 Diskuse	38
8 Závěr	39
9 Přehled použité literatury a zdrojů	41
Seznam obrázků	46
Seznam tabulek	48
Příloha	49

1 Úvod

Hromadění odpadu je jedním z nejzávažnějších globálních problémů současnosti a na oblasti s menší hustotou osídlení se často zapomíná. Jsem přesvědčen, že tuto problematiku je třeba řešit komplexně, a proto jsem si pro svou bakalářskou práci vybral téma Motivace občanů malých obcí k třídění komunálního odpadu.

Člověk jakoukoli činností produkuje odpad, s nímž je třeba nakládat maximálně efektivně. Zejména vyspělé ekonomiky, které žijí konzumním způsobem života, produkuje velké množství komunálního odpadu. Nejlepším řešením je tento odpad třídít v nejvyšší možné míře a využít ho jako druhotnou surovinu. Přestože třídění komunálního odpadu je činností spíše ekonomickou než ekologickou, je jeho přínos pro životní prostředí nesporný.

Odpad je rovněž předmětem obchodu i na mezinárodní úrovni, kdy jej některé státy nakupují ze zahraničí, aby ho mohly následně energeticky využít.

Druhotné suroviny vytříděné z odpadů jsou též zdrojem příjmů díky jejich obchodování na trzích komodit. Nejedná se tedy pouze o movitou věc, které se chceme zbavit a musíme za to platit nemalé peníze, ale může se také jednat o zdroj financí. Třídění a následná recyklace je jedním z nástrojů ke snížení produkce dalšího odpadu. Tento proces má za následek nejen snížení celkového množství odpadu, ale i úsporu surovin a energie. Třídění odpadu je v podstatě separace takových druhů odpadů, které je možné dále zpracovávat. V současné době neznáme lepší způsob, jak zvládnout velké množství produkovaného odpadu.

V současnosti je jedním z hlavních cílů v oblasti odpadového hospodářství minimalizace vlivu na životní prostředí spolu se zachováním současného životního standardu a dosažením trvale udržitelného rozvoje. Změnit produkci podnikového odpadu je pro jednotlivce celkem obtížným během na dlouhou trať, kdy výsledek nemusí být na první pohled vůbec zřejmý. Na druhé straně jen drobná změna v nakládání s odpady ve vlastní domácnosti je patrná prakticky ihned.

Obce používají v rámci odpadového hospodářství většinou komplexní řešení, ovšem bez patřičné motivace občanů ke třídění komunálního odpadu je jejich práce značně ztížena.

2 Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zjistit možnosti posílení motivace občanů malých obcí v kraji Vysočina k třídění komunálního odpadu. K dosažení hlavního cíle jsou stanoveny následující dílčí cíle práce:

- vymezení hlavních faktorů, které ovlivňují motivaci obyvatel malých obcí v oblasti třídění odpadu,
- analýza odpadového hospodářství dotčené obce,
- vytvoření dotazníku pro zjištění názorů respondentů v oblasti odpadového hospodářství v obci,
- vyhodnocení dotazníkového průzkumu,
- návrh možných změn v motivaci občanů k třídění komunálního odpadu.

3 Metodika

K naplnění cílů této práce byl navržen následující metodický postup:

1. Shromáždění a studium odborné literatury a internetových zdrojů týkajících se zvoleného tématu.
2. Stanovení cílů výzkumu a volba struktury použitého dotazníku.
3. Realizace výzkumu.
4. Analýza a interpretace informací získaných v rámci dotazníkového šetření.
5. Diskuse a doporučení pro zlepšení motivace občanů.

Jednotlivé fáze řešení práce jsou zpracovávány tak, aby došlo za pomoci zvolených metod k naplnění dílčích cílů práce. Na základě získání komplexních informací, naplnění dílčích cílů práce bude možné navrhnout odpovídající způsoby posílení motivace občanů v dotčené obci.

3.1 Fáze přípravy

V teoretické části bakalářské práce jsou zpracovány poznatky z odborné literatury a dalších relevantních zdrojů. Teoretická část bakalářské práce byla zpracována na základě syntézy poznatků z odborné literatury a dalších relevantních zdrojů. Literární rešerše má za cíl vymezit základní pojmy v odpadovém hospodářství a faktorech, které ovlivňují motivaci obyvatelů dotčené obce k třídění odpadu.

V rámci první fáze došlo rovněž ke konzultacím se zaměstnanci místní samosprávy, kteří mají odpadové hospodářství v dotčené obci na starosti. Tyto konzultace přispěly k pochopení systému a specifikům dané lokality.

3.1 Stanovení cílů primárního výzkumu

Na základě poznatků získaných v první fázi, byly za pomoci techniky dotazníkového šetření vytýčeny tyto cíle primárního výzkumu:

- a) Zjištění názorů obyvatel dotčené obce na třídění odpadů.
- b) Chování v rámci nakládání s odpadem a informovanost o možnostech odpad třídít.
- c) Motivace občanů ke třídění odpadu.
- d) Názor občanů k podmínkám třídění odpadu v dotčené obci.

3.2 Primární výzkum

3.2.1 Tvorba dotazníku

Tvorba dotazníku byla podřízena zejména srozumitelnosti, jednoduchosti a co nejmenší časové náročnosti pro oslovené respondenty. Sestavení dotazníku respektovalo předem definované cíle výzkumu.

Tab. 1: Otázky dotazníku (zdroj: vlastní).

Číslo otázky	Otázka
1	Problematiku nakládání s komunálním odpadem považuji za důležitou.
2	Třídím komunální odpad z důvodu:
3	S činností vedení obce v oblasti nakládání s odpady jsem spokojen.
4	V jakém rozsahu třídíte odpad ve vaší domácnosti?
5	Které odpady třídíte?
6	Jaká vzdálenost ke sběrným kontejnerům je pro vás vyhovující?
7	Nachází se v okolí vašeho bydliště dostatečný počet kontejnerů na tříděný odpad?
8	Odkud získáváte informace o aktuálním dění v obci?
9	Proč netřídíte odpad?
10	Co by pro Vás bylo motivací pro zvýšení podílu tříděného odpadu?
11	Cítíte se být vedením obce, motivován/a k třídění odpadu?
12	Uvítali byste, kdyby každá domácnost měla svoji nádobu na papír a plast?
13	Uvítali byste, kdyby obec zdarma poskytovala zahradní kompostér?
14	Uvítali byste, kdyby obec zavedla adresné třídění komunálního odpadu. (Výše poplatku by mohla být ponížena o slevu určenou dle skutečného zapojení domácnosti do systému třídění odpadu – kdo více třídí, má větší slevu.)
15	Využíváte nákup bez obalu?
16	Využíváte možnosti odložené nebezpečného odpadu (např. autobaterie, chemikálie, použité motorové oleje) v rámci mobilního sběru?
17	Víte, kde je ve vaší obci umístěn sběrný dvůr?
18	Využíváte sběrný dvůr?
19	Jaké je Vaše pohlaví?
20	Do jaké věkové skupiny patříte?
21	Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
22	Vnímáte odpad v přírodě jako problém? (černé skládky, obsah popelnic ve škarpách, pneumatiky atp.)
23	Vnímáte jako problém spalování odpadu v domácnostech?

24	Vhazujete do popelnic kompostovatelný odpad?
25	Vnímáte, že třídění a recyklace má pozitivní vliv na životní prostředí?
26	Zde uveďte prosím Váš názor, který chcete sdělit a týká se problematiky odpadů:

3.2.2 Struktura dotazníku

K získání informací byl použit dotazník (viz příloha, Tabulka 1), který obsahuje celkem 26 otázek. Dotazník obsahoval následující typy otázek (*Borůvková, 2013*):

- Výběr právě jedné odpovědi: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
- Otevřená otázka: 26

3.2.3 Realizace dotazníkové šetření

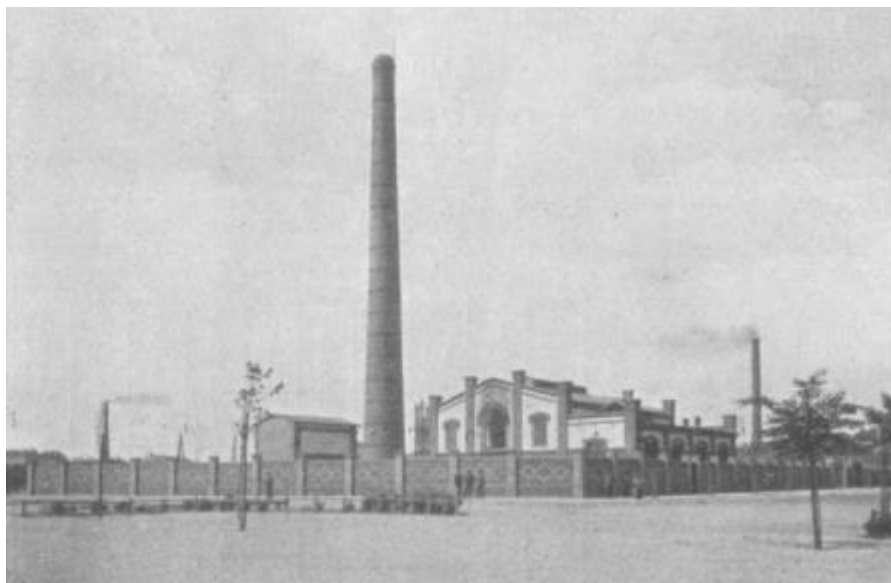
Před uskutečněním vlastního dotazníkového šetření byl na začátku září 2019 proveden pretest na vzorku 20 náhodně zvolených respondentů. Po vyhodnocení výsledků pretestu byli respondenti požádáni o podněty pro zlepšení vlastního dotazníku. Na základě analýzy připomínek a vyhodnocení výsledků pretestu byl sestaven dotazník, který obsahuje 26 otázek, kdy v rámci dotazníkového šetření bylo osloveno 61 domácností (celkem 118 obyvatel), z toho vyplněný dotazník vrátilo 47 domácností, což je 94 obyvatel. Vzhledem k vybrané lokalitě nebyla skupina respondentů nikterak specifikována. Dotazník byl distribuován do schránek dotčených nemovitostí na přelomu listopadu/prosince 2019, vyplněný bylo možno odevzdat do schránky Obecního úřadu nebo byl v případě starších obyvatel vybrán osobně nazpět. Po ukončení dotazníkového šetření byla data vyhodnocena a graficky zaznamenána.

4 Literární řešerše

4.1 Historie nakládání s komunálním odpadem

Odpadové hospodářství obcí není záležitostí pouze současnosti a minulého století, ale má bohatou historii. Již v roce 1870 byly učiněny první návrhy z ohledu lepšího zužitkování výkalů a jiných odpadků hlavního města Prahy.

Počátkem 20. století se již stávající situace jeví jako neudržitelná a je jasné, že východiskem může být spalování nebo třídění. Rychlým řešením tohoto palčivého problému byla výstavba spaloven. Tento, v té době moderní trend, uplatnilo pouze Brno, kde byla již v roce 1905 postavena první spalovna na území Rakousko – Uherské monarchie. Tato spalovna využívala spalování odpadu k výrobě elektrické energie za pomoci Parsonovy turbíny o instalovaném výkonu 300 kW.

Obr. 1: Fotografie brněnské spalovny (Odpadjeenergie.cz a.), 2020).

Praha v tomto směru trend neudávala, protože ještě v roce 1923 byly v hlavním městě odpady odváženy 163 koňskými povozy na 21 primitivních skládek, které byly umístěny většinou v bezprostřední blízkosti obytných domů.

Situace v Praze se začala měnit až s epidemií úplavice v roce 1929, jejíž příčina byla přičítána nehygienickému nakládání s odpadky. Spalovna již v roce 1936 spálila 96 000 tun odpadů a jejími produkty byly kromě tepla také škvárové tvárnice nebo vytríděné kosti (výroba mýdel).

V období 2. světové války byla všeobecná snaha o maximální úsporu surovin, která se rovněž projevila v nakládání s komunálním odpadem, a proto státní orgány vydávaly výnosy a nařízení, které tyto snahy podporovaly (např. oběžník Ministerstva vnitra o šetrném hospodaření s papírem na úřadech nebo vládní nařízení o povinném sběru kostí a rohoviny).

Síť sběrných surovin (krajské podniky Sběrných surovin, které vznikly po roce 1948 a byly postupně rozšiřovány) zajišťovala vysokou míru sběru a využití druhotných surovin (*BENEŠOVÁ et al., 2011*).

Do roku 1989, v rámci plánovaného hospodářství, byla na rozdíl od tržních ekonomik nižší výroba, prodej spotřebního zboží a zároveň i nižší spotřeba obalových materiálů. V polovině devadesátých let již byl patrný nárůst spotřeby a s tím spojené použití obalových materiálů. V komunálních odpadech postupně dochází k navyšování podílu papíru a plastů, rozšířilo se používání nápojových obalů z PET a trojsložkových nápojových obalů. Dochází k nárůstu produkce odpadu z elektrospotřebičů a elektroniky (*Cenia.cz, 2020*).

V roce 1997 byla založena autorizovaná obalová nezisková společnost EKO-KOM, a.s., která měla za úkol vytvořit celorepublikový systém sběru obalového odpadu, pro který se vžil název „Systém EKO-KOM“ (*EKO-KOM.cz, a), 2015*).

Tento systém je založen na spolupráci průmyslových podniků, měst a obcí a zajišťuje, aby odpady z použitých obalů byly řádně vytríděny, svezeny sběrovou technikou, následně dotříděny a využity jako druhotná surovina, případně zdroj energie (*EKO-KOM.cz, b), 2020*).

V současné době je do Systému EKO-KOM zapojeno více jak 21 000 klientů, kteří uvádějí na trh České republiky 81 % obalů. Stále se mírně zvyšuje počet obyvatel, kteří se aktivně věnují třídění odpadu v současné době je to 73 % (*EKO-KOM.cz, c), 2020*).

Po roce 2002 došlo k vypracování celostátních a krajských plánů odpadového hospodářství. V současné době je nakládání s odpady v České republice srovnatelné s ostatními zeměmi Evropské unie (*BENEŠOVÁ et al., 2011*).

4.2 Odpadové hospodářství

Odpadové hospodářství je činnost, která přímo souvisí s předcházením vzniku odpadů, nakládáním s nimi a následnou péčí o místo, kde jsou tyto odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností.

Odpadové hospodářství je jedním z dynamicky se rozvíjejících segmentů národního hospodářství (*Mzp.cz, b.*), 2020).

Součástí cílů odpadového hospodářství České republiky je předcházení vzniku odpadů a snižování jejich produkce, minimalizace nepříznivých účinků na lidské zdraví a životní prostředí, udržitelný rozvoj a přiblížení se k „recyklační společnosti“ a maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů (*Zakonyprolidi.cz b.*), 2020).

4.3 Vymezení základních pojmů v odpadovém hospodářství

Odpad

Základní pojmy a definice které se vztahuje k odpadovému hospodářství jsou převzaty ze zákona č. 185/2001 Sb. O odpadech a změně některých dalších zákonů.

Dle tohoto zákona je definicí odpadu každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl se zbavit.

Původce odpadů

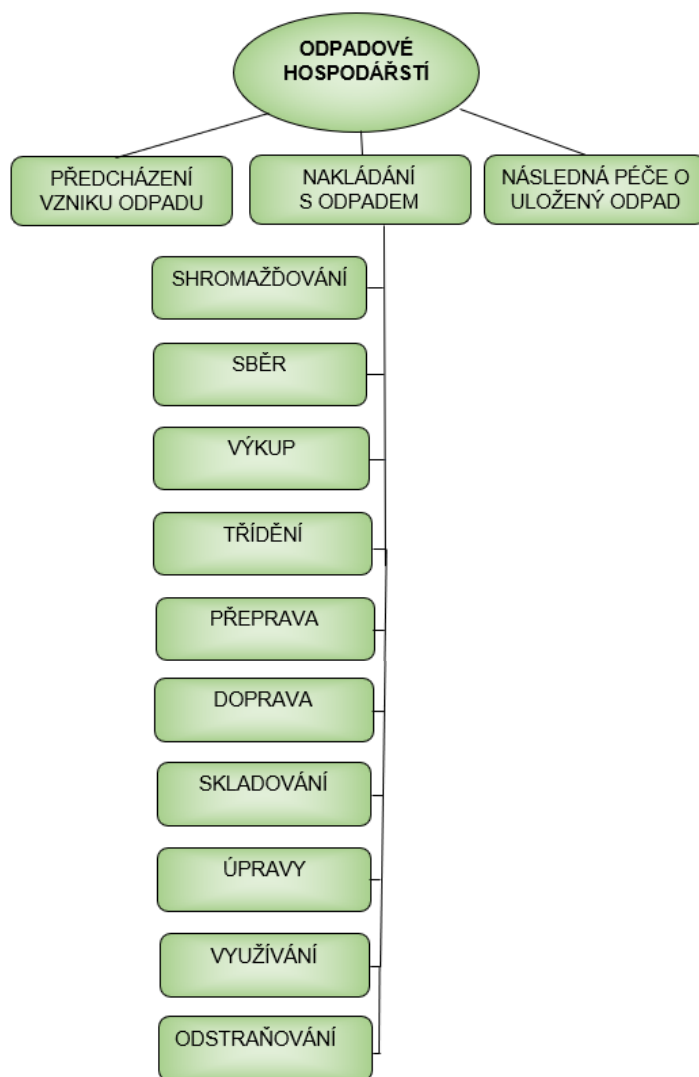
Původcem odpadů je právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při jejichž činnosti vznikají odpady, nebo právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které provádějí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadů, a dále obec od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě k tomu určeném. Obec se současně stane vlastníkem tohoto odpadu.

Komunální odpad

Komunálním odpadem se rozumí veškerý odpad, který vzniká na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů (S výjimkou odpadů vznikajících u právnických nebo fyzických osob oprávněných k podnikání.).

Nakládání s odpady

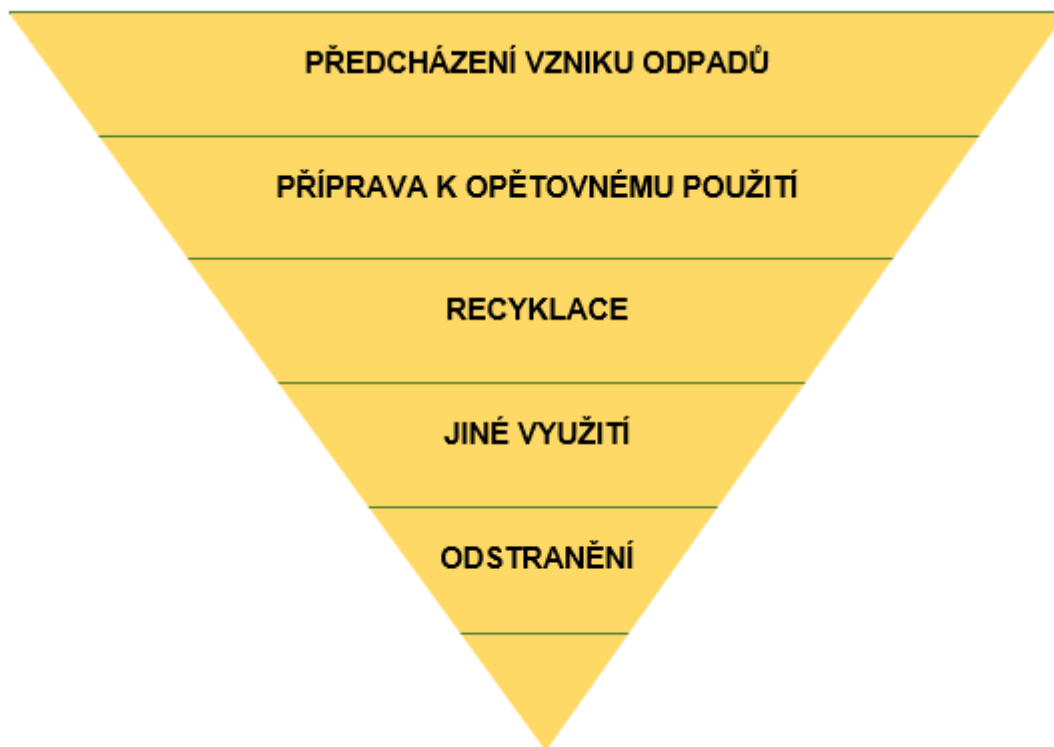
Nakládání s odpady je termín, který zahrnuje obchodování s odpady, shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění odpadů.

Obr. 2: Schéma odpadového hospodářství (vlastní dle Kuraš, 2014).

Hierarchie nakládání s odpady

Dle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb. musí být dodržována tato hierarchie způsobů nakládání s odpady:

Obr. 3: Schéma hierarchie nakládání s odpady (vlastní dle Kuraš, 2014).

Recyklace odpadů

Recyklace odpadů je jakýkoliv způsob využití odpadů, kterým je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky pro původní nebo jiné účely jejich použití, včetně přepracování organických materiálů. Recyklací odpadů není energetické využití a zpracování na výrobky, materiály nebo látky, které mají být použity jako palivo nebo zásypový materiál.

Sběr odpadů

Sběr odpadů je soustředování odpadů právníkou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání od jiných subjektů za účelem jejich předání k dalšímu využití nebo odstranění.

4.4 Související legislativa odpadového hospodářství

Zákon č. 185/2001 Sb., Zákon o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

Určuje práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství a působnost orgánů veřejné správy (*Kuraš et al., 2008*).

Jedná se o základní český zákon v oblasti odpadového hospodářství. Zavádí „hierarchii odpadů“, kde je na prvním místě předcházení vzniku odpadů, následované znovupoužitím již nepotřebných výrobků. Zároveň platí, že recyklace má mít přednost před energetickým využíváním a to zase před skládkováním (*Odpadjeenergie.cz, b., 2020*).

Zákon č. 477/2001 Sb., Zákon o obalech, ve znění pozdějších předpisů

Účelem je ochrana životního prostředí předcházením vzniku odpadů. Především snižováním hmotnosti objemu, škodlivosti obalů a chemických látek. Tento zákon určuje práva a povinnosti podnikajících právnických a fyzických osob a oblast působnosti a správních úřadů při nakládání s obaly. Tento zákon se vztahuje na nakládání se všemi obaly, které jsou v České republice uváděny na trh, nebo do oběhu. Výjimku tvoří kontejnery v silniční, železniční nebo letecké dopravě nebo při námořní nebo vnitrozemské plavbě podle mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve sbírce mezinárodních smluv nebo ve Sbírce zákonů (*Zakonyprolidi.cz c, 2020*).

Nařízení vlády č. 352/2014 Sb., Nařízení vlády o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024

Tímto nařízením se vyhláší závazná část Plánu odpadového hospodářství České republiky (*Zakonyprolidi.cz d, 2020*).

Směrnice 2008/98/ES o odpadech

Stanovuje právní rámec pro nakládání s odpady v rámci EU. Jeho záměrem je ochrana životního prostředí a lidského zdraví. Důraz je kladen na řádné nakládání s odpadem, techniky využití a recyklace s cílem snížení tlaků na zdroje a zlepšení jejich využívání (*Eur-lex.europa.eu, 2020*).

4.5 Plán odpadového hospodářství České republiky

Plán odpadového hospodářství České republiky (POH ČR) stanovuje cíle pro nakládání s odpady a opatření pro jeho dosažení. Jedná se o klíčový dokument pro strategii nakládání s odpady, obalovými odpady a výrobky s ukončenou životností. V současné době je v platnosti POH ČR na období 2015-2024 (*Mzp.cz, d.*, 2020).

4.6 Katalog odpadů

Katalog odpadů a postup pro zařazování odpadu podle Katalogu odpadů stanovuje vyhláška č. 93/2016 Sb. Označení odpadů je provedeno šestimístním kódem, kdy první dvojčíslí označuje skupinu odpadů, druhé dvojčíslí podskupinu odpadů a třetí dvojčíslí druh odpadu. Odpady se dělí do dvaceti základních skupin (viz příloha, Tabulka 2).

4.7 Komunální odpad

Komunální odpad je veškerý odpad, který vzniká na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů. Výjimku tvoří odpady, které vznikají u právnických osob nebo osob oprávněných k podnikání (*Zakonyprolidi.cz a*), 2020).

Tuhý komunální odpad

Tuhý komunální odpad je ta část odpadu, která si za normálních atmosférických podmínek zachovává svůj objem a tvar. Je to odpad z denní spotřeby domácností a jejich provozu.

Živnostenský odpad

Živnostenský odpad je svým složením hodně podobný odpadu komunálnímu a vzniká při nevýrobní činnosti právnických nebo fyzických osob oprávněných k podnikání.

Využitelné složky komunálního odpadu

Jedná se převážně o druhotné suroviny. Plasty, sklo, papír, železné a neželezné kovy, textil ale také suroviny, které nepatří mezi druhotné, jako je kupříkladu biologický odpad. Lze tedy konstatovat, že všechny druhy odpadů, které je možné třídít, mají být ze směsného komunálního odpadu vyseparovány ať pro následnou recyklaci nebo odstranění.

Nebezpečný odpad

Nebezpečný odpad je takový odpad, který vykazuje nebezpečné vlivy směrem ke zdraví lidí, zvířat a životnímu prostředí a při manipulaci s ním hrozí nebezpečí vycházející z jeho vlastností. Tento druh odpadu musí vykazovat alespoň jednu z vlastností, které nebezpečný odpad specifikují. Nebezpečný odpad se nesmí ukládat na běžné skládky ani spalovat ve spalovnách komunálního odpadu (*Trideniodpadu.cz, 2020*).

Biologicky rozložitelný odpad

Biologicky rozložitelný odpad obsahuje rostlinné živiny a organické látky, které lze uvádět do přírodního koloběhu v podobě organického hnojiva. Pomocí anaerobní digesce, je také možné kromě digestátu vytvořit bioplyn, který se dále může použít k výrobě elektrické energie nebo tepla (*Mzp.cz, c.), 2020*).

Zbytkový komunální odpad

Zbytkový komunální odpad je takový komunální odpad, který zůstane po vytrídění využitelných a nebezpečných složek odpadu objemného (*Komunalniodpad.eu*, 2020).

Objemný odpad

Objemný odpad je odpad z domácností, jehož rozměry neumožňují ukládání do běžných sběrných nádob na odpad (*Trideniodpadu.cz*, 2020).

4.8 Postavení obecní samosprávy

Samospráva v oblasti nakládání s odpady se nachází na úrovni obcí a krajů. Samostatná působnost obce v oblasti nakládání s odpady je dána zákonem o obcích (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích) a zákonem o odpadech (zákon č. 185/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů) (*Mzp.cz, d.*, 2020).

Hlavním úkolem obcí v samostatné působnosti je plánování v oblasti odpadového hospodářství a nakládání s komunálním odpadem, jehož jsou původcem. Obecní úřady jsou rovněž oprávněny ukládat pokuty a nápravná opatření. Další pravomocí je kontrola, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání využívají systém zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem (*Tretiruka.cz*, 2020).

4.9 Nástroje v odpadovém hospodářství

Nástroje v odpadovém hospodářství lze členit na administrativní, ekonomické a ostatní (*Kuraš et al.*, 2008).

Administrativní nástroje

Administrativní nástroje jsou založeny na nerovnovážném postavení státu a původců odpadu. Principem je donucení k záměrnému chování ze strany státu. Tyto nástroje mohou mít formu limitů, příkazů, zákazů, norem, standardů a vycházejí z právních a technických předpisů. Sankce za nedodržení stanovených podmínek jsou realizovány prostřednictvím pokut (*Biom.cz, 2020*).

Ekonomické nástroje

Ekonomickými nástroji se rozumí nástroje nepřímého působení, kdy je ponechán adresátovi prostor pro volbu způsobu vlastního jednání. Simulují působení trhu a vycházejí z tržně orientovaného přístupu. Některé nástroje jsou předepsány zákonnými normami a předpisy, jiné jsou doporučené a dobrovolné. Část z nich již funguje, jiné jsou ve fázi přípravy. V oblasti životního prostředí se jedná převážně o poplatky za znečišťování životního prostředí, za ukládání odpadů na skládky, za využívání přírodních zdrojů. Dále se jedná především o podpory z veřejných zdrojů ve formě dotací, zvýhodněných půjček nebo převzetí závazku a dotace z fondů EU (*Kuraš et al., 2008*).

Další ekonomické nástroje

Do kategorie dalších ekonomických nástrojů mohou patřit daňová zvýhodnění, obchodovatelná povolení, cla, rozšířená odpovědnost, povinné finanční rezervy, ekologické daně (*Kuraš et al., 2008*).

Ostatní nástroje

Ostatní nástroje charakterizuje dobrovolný přístup a zahrnují celý soubor nástrojů, které ovlivňují odpadové hospodářství přímo, v řadě případů také významně přímo. Tato skupina obsahuje nástroje organizační, institucionální, informační, dobrovolné nástroje a vývoj a výzkum (*Kuraš et al., 2008*).

4.10 Prevence vzniku komunálních odpadů

Aktuální přístupy v nakládání s odpady mají za úkol předcházet nebo alespoň omezit jejich vznik (*BENEŠOVÁ et al., 2011*).

Předcházení vzniku komunálních odpadů je zakotveno ve stávajícím zákoně č.185/2001 Sb., o odpadech (*Zakonyprolidi.cz a*, 2020). Dle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic č. 98/2008 ukládá členským státům vytvořit národní programy předcházení vzniku odpadů.

4.11 Motivace v oblasti odpadového hospodářství

Motivace je termín odvozený z latinského mover – pohybovati, hýbati. Jedná se o souhrn hybných činitelů v činnost, učení a osobnosti. Hybným činitelem myslíme takové skutečnosti, které jedince podporují, podněcují nebo tlumí, aby něco konal či nekonal (*Čáp, 2001*).

Motivy jsou psychologické příčiny chování a zahrnují nejen pohnutky ale i kognitivní zpracování situace. Motiv je interpretování jako příčina chování, která mu dává subjektivní smysl a považuje se za základní jednotku motivace (*Zacharová et al., 2011*).

Motivace je nesmírně ovlivněna sociálními a komunitními normami, které se definují jako sociální faktor (*Schulz, 1994*). Tyto normy zahrnují společná přesvědčení a očekávání o tom, jak by měli členové komunity jednat (*Thogersen, 1999*). Jedná se tedy o standardy komunity, která je jejími členy obecně uznávána a přispívá k sociálnímu chování. Pokud bude okolí mít kladný vztah k ochraně životního prostředí, očekává se, že i jednotlivci budou zastávat tento postoj (*Gilbert, 1998*). Obecně lze říci, že jedinec, který projevuje odpovědné chování, bude mít s největší pravděpodobností pozitivní vztah k životnímu prostředí a bude se zapojovat do jeho ochrany (*Sanchez, 2016*).

Studie, kterou provedl *Bronfman (2015)*, prokázala, že lidé, kteří v rámci studie uvedli, že mají znalosti o životním prostředí, byli rovněž zapojeni do jeho ochrany.

Motivace v oblasti odpadového hospodářství se člení na motivaci legislativní, environmentální a ekonomickou.

Legislativní motivace představuje:

- nakládání s odpady dle platných zákonů a vyhlášek
- dodržování pravidel,
- aktivní účast v systému obce, včetně úhrady poplatků.

Environmentální motivace

- zachování stavu životního prostředí do budoucna ve stávajícím, nebo lépe lepším stavu než současném,
- předcházení vzniku odpadů,
- ukládání odpadu na určená místa a k tomu určených nádob.

Ekonomická motivace

- snížení množství produkce SKO,
- stanovení výše poplatku za svoz na základě výsledků hospodaření,
- uplatnění bonusů či slev.

Výběr vhodného motivačního systému je ovlivněn návrhem konkrétních cílů:

- předcházení vzniku odpadů,
- snížení produkce SKO,
- zvýšení množství vytríděných složek,
- platba občana za skutečné množství uloženého SKO,
- informovanost a osvěta občanů (Isnov.cz, 2020).

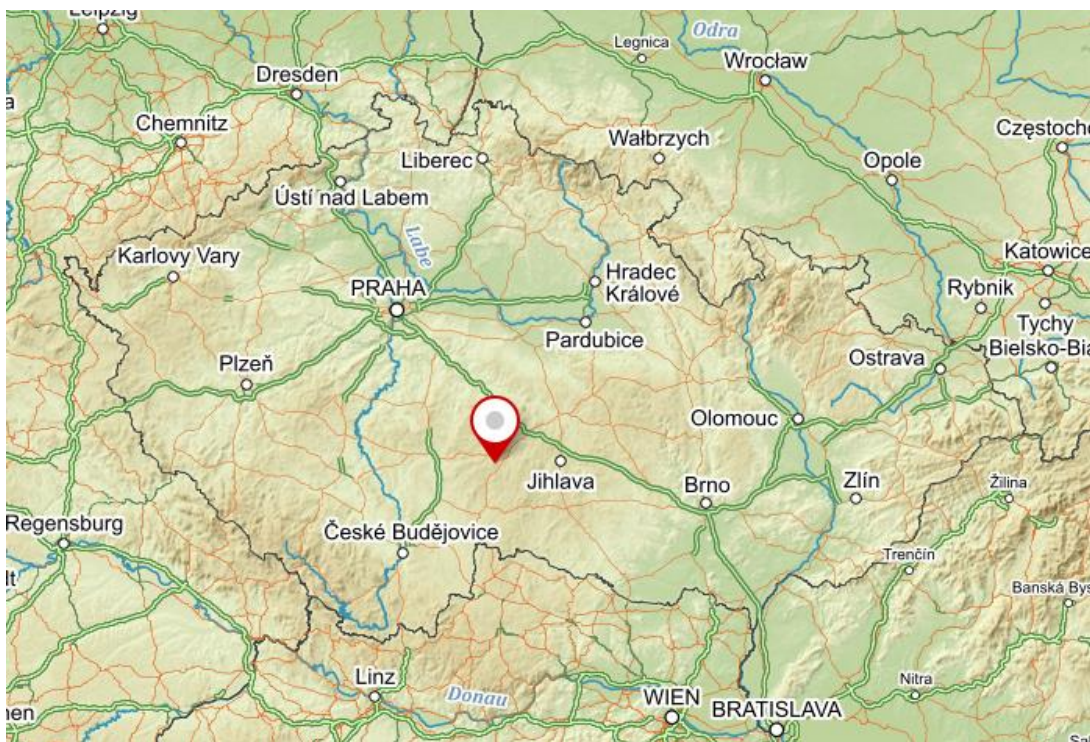
5 Vlastní práce

5.1 Charakteristika vybraného území

Vybraná obec se nachází na Českomoravské vrchovině mezi městy Pelhřimov a Kamenice nad Lipou. Leží v nadmořské výšce 645 m n.m. a disponuje katastrální výměrou 11,27 km². K 31. 12. 2019 žilo v obci 118 obyvatel (*Czso.cz a*, 2020).

Podle SLDB 2011 (Sčítání lidu, domů a bytů) bylo ve vybrané obci celkem 72 domů, z toho 39 obydlených. Jedná se převážně o domy staršího data výstavby, kdy převažuje kategorie roku 1920-1970 (20 domů) a starší než rok 1919 (11 domů). Většina domů disponuje jedním bytem, pouze 2 domy mají větší počet bytových jednotek (kategorie 2-3). Průměrné stáří obydlených domů je 76,4 let. Dotčená obec není plynofikována a téměř všechny byty jsou vytápěny pevnými palivy, pouze 2 byty elektřinou (*Czso.cz b*, 2020).

Obec disponuje obecnou občanskou vybaveností, která zahrnuje obecní úřad, knihovnu, hasičskou klubovnu a taneční sál.

Obr. 4: Mapa zájmové oblasti (*www.mapy.cz upravil Nehasil, 2020*).

5.2 Systém odpadového hospodářství vybraného území

Vyhláškou 04/2020 je v dotčené obci stanoven poplatek za komunální odpad ve výši 370 Kč za kalendářní rok. Tyto částky jsou tvořeny z částky 300 Kč za kalendářní rok a z částky 70 Kč za kalendářní rok. Tyto částky jsou stanoveny na základě skutečných nákladů obce na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu a provoz sběrného dvora za poplatníka a kalendářní rok.

Na základně vyhlášky č. 02/2019 probíhá třídění komunálního odpadu na **tříděný odpad**, do kterého patří plast, papír, sklo, nápojové kartony, drobný kovový odpad a **nebezpečné složky komunálního odpadu**.

Směsný komunální odpad

Dle vyhlášky č. 04/2020 je směsný komunální odpad shromažďován do sběrných nádob na odpad, kterými jsou nádoby na směsný komunální odpad o objemu 120 l, kontejnery o objemu 1100 l, případně plastové pytle o objemu 80 l a odpadkové koše umístěné na veřejných prostranstvích. Na stanovištích sběrných nádob jsou nádoby trvale nebo přechodně umístěny a svoz probíhá 1x týdně. Fyzické osoby, které vlastní rekreační objekt, mají k dispozici na směsný odpad jednorázové plastové pytle o objemu 80 l, jejichž svoz probíhá ve stejném termínu, jako svoz sběrných nádob.

Obr. 5: Fotografie sběrné nádoby na směsný komunální odpad (vlastní, 2021).

Tříděný odpad

Vybraná obec je zapojena do systému EKO-KOM, která zajišťuje zpětný odběr odpadu. Shromažďování tříděného odpadu probíhá do zvláštních sběrných nádob, které jsou patřičně barevně odlišeny a označeny příslušnými nápisy. Barva žlutá – plasty, PET lahve, barva modrá – papír, barva zelená – sklo, šedá – drobný kovový odpad. Celkem je na území obce rozmístěno 15 sběrných nádob na čtyřech stanovištích. pravidelný svoz je realizován v u plastů jednou za čtrnáct dnů, papír a sklo jedenkrát měsíčně, drobný kovový odpad pětkrát do roka.

Obr. 6: Fotografie nádob na separovaný odpad (vlastní, 2021).

Objemný odpad

Objemný odpad je takový odpad, který nelze z důvodu jeho rozměrů uložit do sběrných nádob. Tento odpad je možno ukládat do velkoobjemových kontejnerů o objemu 9 m³, které jsou přistaveny na předem stanovená místa. Občané jsou o svozu velkoobjemového odpadu dopředu informováni prostřednictvím úřední desky obecního úřadu a hlášení místního rozhlasu.

Obr. 7: Fotografie vozidla s kontejnerem pro mobilní sběr (Ekopatrol.cz, 2021).

Nebezpečné složky komunálního odpadu

Sběr a svoz nebezpečných složek komunálního odpadu je zajišťován dvakrát do roka. Odběr tohoto odpadu je realizován na předem vyhlášených stanovištích, do zvláštních sběrných nádob. Tento sběr se netýká podnikajících fyzických a právnických osob, které mají odpady odstraňovat dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

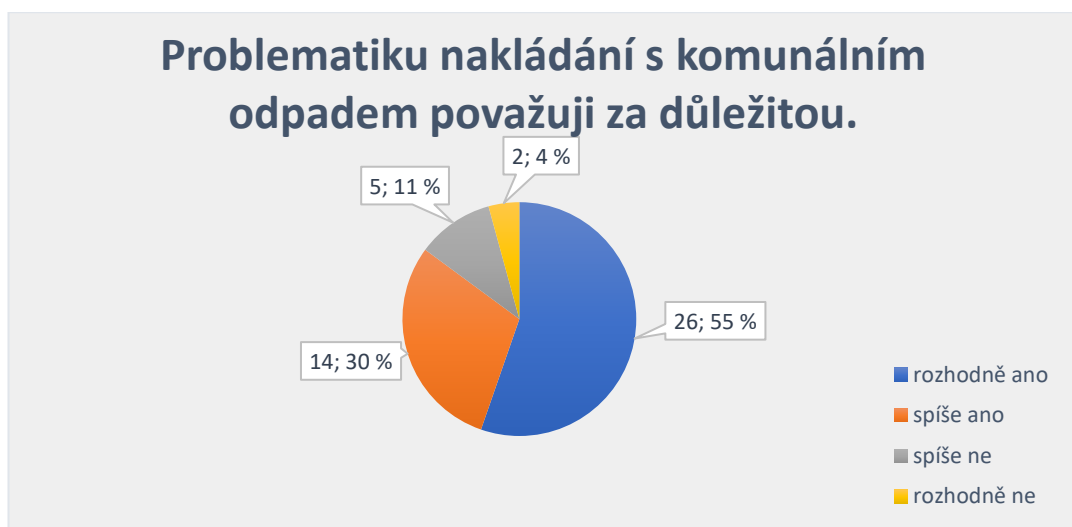

Obr. 8: Fotografie vozidla s kontejnerem pro mobilní sběr nebezpečného odpadu (Sokolec.cz, 2021).

6 Výsledky

6.1 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Cílem bakalářské práce bylo zjistit možnosti motivace občanů malých obcí k třídění komunálního odpadu. Z toho důvodu bylo nezbytně nutné zaměřit se na postoj místních obyvatel k třídění komunálního odpadu a problematice odpadů vůbec. Volba otázek je výsledkem pretestu v jehož rámci odpovídalo 20 osob ve věku 20 – 85 let. Po vyhodnocení výsledků pretestu byl sestaven dotazník, kdy v rámci dotazníkového šetření bylo osloveno 61 domácností (celkem 118 obyvatel), z toho vyplněný dotazník vrátilo 47 domácností, což je 94 obyvatel. Dotazník byl distribuován do schránek dotčených nemovitostí na přelomu listopadu/prosince 2019, vyplněný bylo možno odevzdat do schránky Obecního úřadu nebo byl v případě starších obyvatel vybrán osobně nazpět. Po ukončení dotazníkového šetření byla data vyhodnocena a graficky zaznamenána. Dotazník obsahuje celkem 26 otázek, kde respondenti zodpovídali tyto otázky:

Obr. 9: Grafické vyhodnocení otázky č. 1 (vlastní, 2020).

Z obrázku č. 9 vyplývá, že většina respondentů považuje nakládání s komunálním odpadem za důležité (55 % rozhodně ano, 30 % ano). Pro zbývajících 14 % (11 % spíše ne, 4 % rozhodně ne) je otázka nakládání s komunálním odpadem nedůležitá.

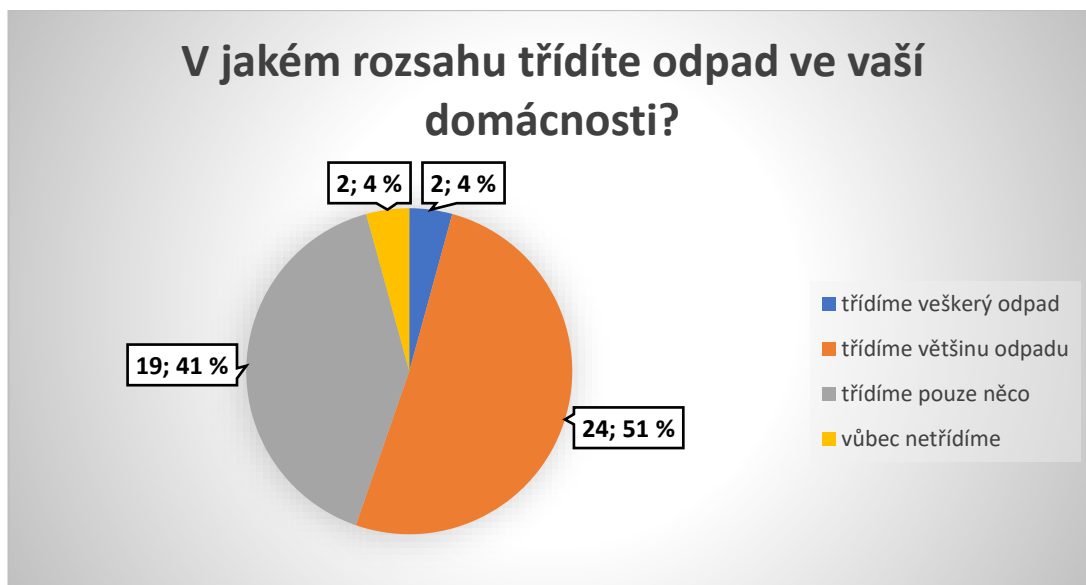
Obr. 10: Grafické vyhodnocení otázky č. 2 (vlastní, 2020).

Z odpovědí na otázku č. 2 vyplynulo, že u 69 % respondentů převažuje finanční motivace (69 %), následuje ochrana životního prostředí (27 %). Úspora zdrojů

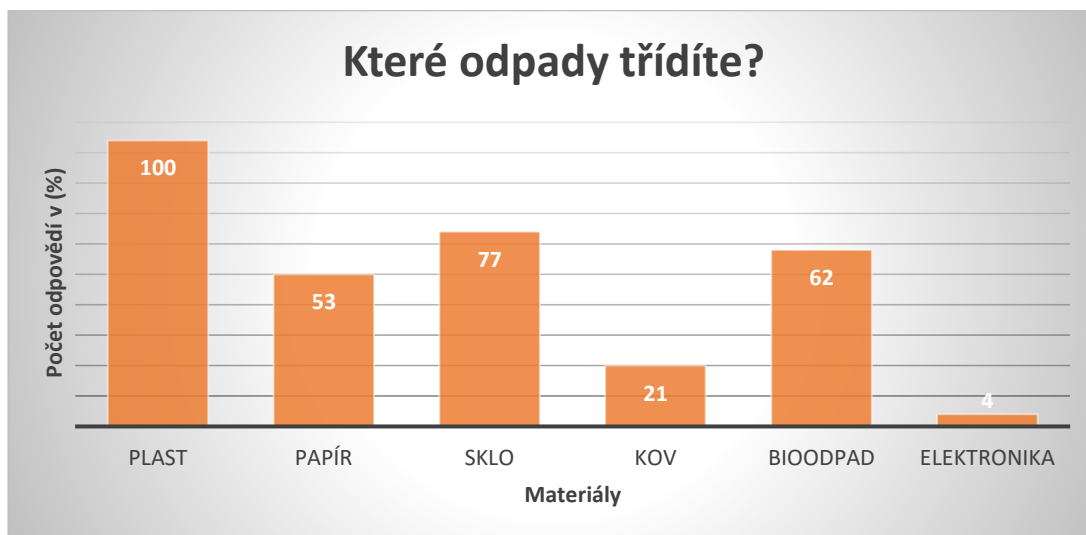
Obr. 11: Grafické vyhodnocení otázky č. 3 (vlastní, 2020).

Z grafického znázornění odpovědi č. 11 vyplývá, že je většina dotazovaných s činností obce v oblasti nakládání s odpady spokojena. (51 % rozhodně ano, 21 % spíše ano). Nespokojena výrazně menší část (15 % spíše ne, 13 % určitě ne).

Obr. 12: Grafické vyhodnocení otázky č. 4 (vlastní, 2020).

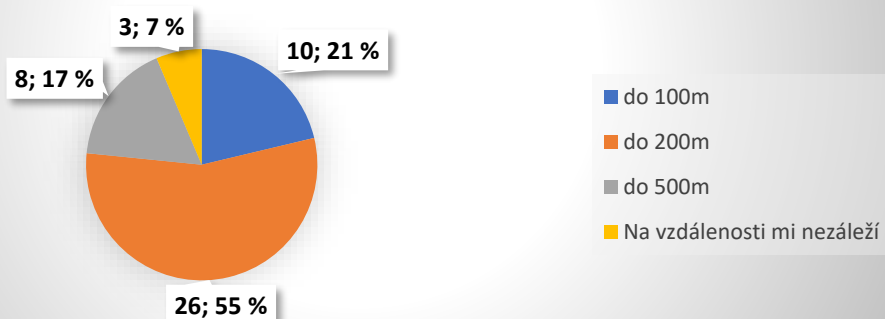
Dle obrázku č. 12 více jak polovina respondentů třídí většinu odpadu (51 %). Další, velká skupina (41 %) třídí pouze něco. Skupina, která třídí veškerý odpad a která netřídí vůbec je shodná (4 %)

Obr. 13: Grafické vyhodnocení otázky č. 5 (vlastní, 2020).

Z obrázku č.13 vyplývá, že všichni třídí plasty, sklo třídí 77 %, následuje třídění bioodpadu (62 %) a papíru (53 %). Nejméně se třídí kov (21 %) a elektronika (4 %).

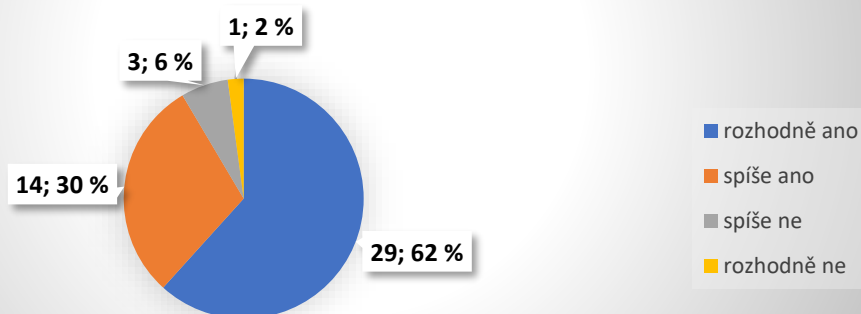
Jaká vzdálenost ke sběrným kontejnerům je pro vás vyhovující?

Obr. 14: Grafické vyhodnocení otázky č. 6 (vlastní, 2020).

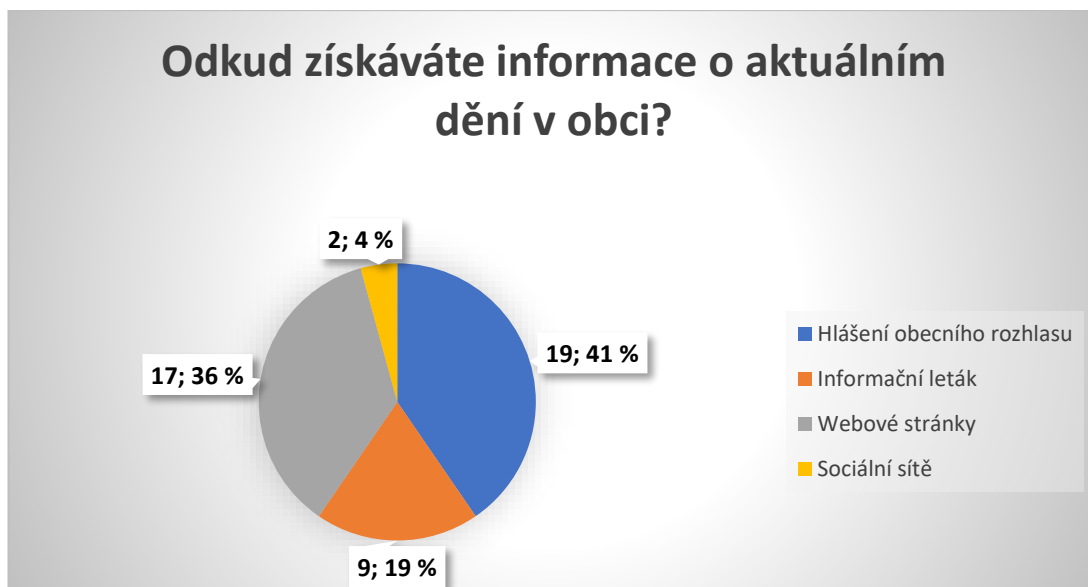
Z obrázku č.14 je zřejmé, že většina respondentů preferuje vzdálenost ke sběrným kontejnerům do 200 m (55 %). Vzdálenost do 100 m je vyhovující pro 21 % dotázaných. 17 % respondentům nevadí vzdálenost do 500 m a libovolná vzdálenost je akceptovatelná pro 7 % z dotazovaných.

Nachází se v okolí vašeho bydliště dostatečný počet kontejnerů na tříděný odpad?

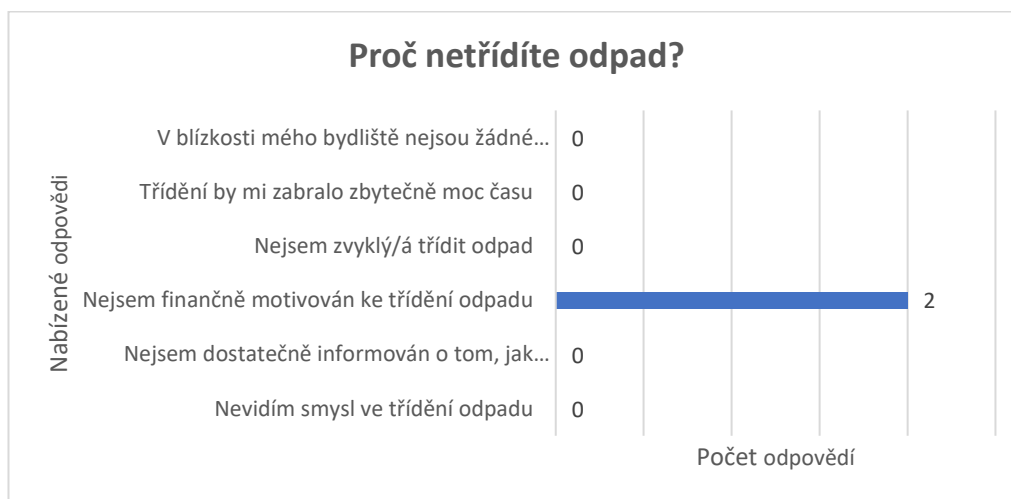
Obr. 15: Grafické vyhodnocení otázky č. 7 (vlastní, 2020).

Dle Obrázku. č. 15 považuje většina respondentů počet kontejnerů na tříděný odpad jako dostatečný (62 % rozhodně ano, 30 % spíše ano). Výrazně menší část dotázaných považuje množství za nedostatečné (6 % spíše ne, 2 % rozhodně ne).

Obr. 16: Grafické vyhodnocení otázky č. 8 (vlastní, 2020).

Dle obrázku č.16, převážná část respondentů získává informace o dění v obci z hlášení obecního rozhlasu (41 %). Další, neméně početná skupina, získává informace z webových stránek obce (36 %). Informační leták je zdrojem informací pro 19 % dotázaných. Nejmenší počet dotázaných získává informace ze sociálních sítí (4 %).

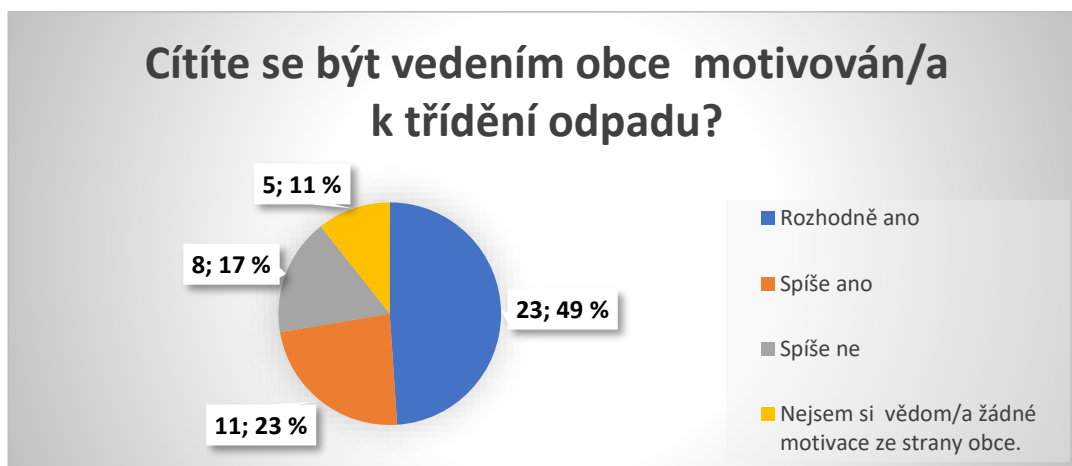
Obr. 17: Grafické vyhodnocení otázky č. 9 (vlastní, 2020).

Z grafického znázornění odpovědi č. 9 vyplývá, že odpovědi na otázku Proč netřídíte odpad, jsou pouze 2 a to v kategorii – Nejsem finančně motivován k třídění komunálního odpadu.

Obr. 18: Grafické vyhodnocení otázky č. 10 (vlastní, 2020).

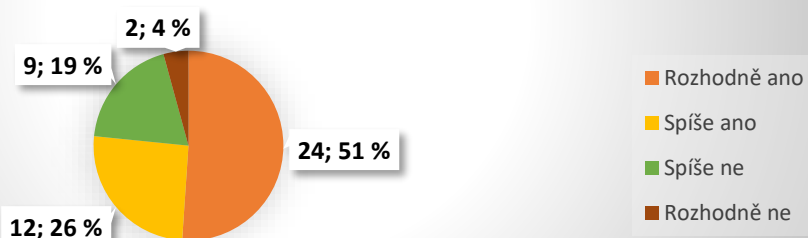
Z obrázku č. 18 vyplývá, že 70 % respondentů preferuje finanční motivaci ke zvýšenému podílu tříděného odpadu. Pro 17 % dotázaných je motivací rozšíření sítě kontejnerů. Lepší informovanost o přínosech třídění by uvítalo 7 % dotázaných. Jistota v následném využití vytříděného odpadu je důležitá pro 4 % a pouhé 2 % nepotřebují žádnou motivaci.

Obr. 19: Grafické vyhodnocení otázky č. 11 (vlastní, 2020)

Z grafického znázornění odpovědi č. 11 vyplývá, že převážná část respondentů se cítí ke třídění motivována (49 % rozhodně ano, 23 % spíše ano). Nízkou, nebo žádnou motivací pociťuje zhruba ¼ dotazovaných (17 % spíše ne, 11 % si není vědoma žádné motivace ze strany obce).

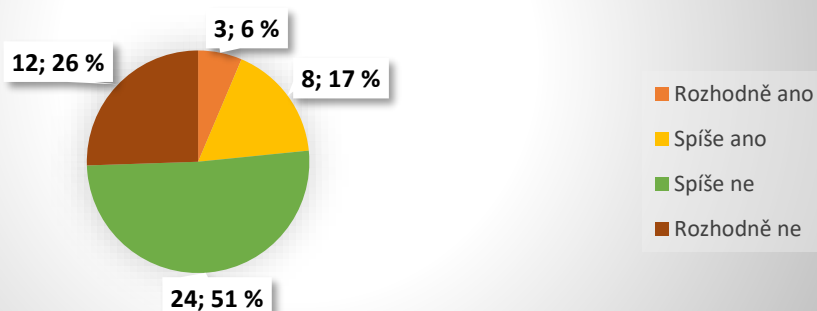
Uvítali byste, kdyby každá domácnost měla svojí nádobu na papír a plast? (za současného zrušení velkoobjemových kontejnerů)

Obr. 20: Grafické vyhodnocení otázky č. 12 (vlastní, 2020)..

Z obrázku č. 18 vyplývá, že většina dotázaných by uvítala, kdyby každá domácnost měla svou nádobu na papír a plast. (51 % rozhodně ano, 26 % spíše ano). Méně jak čtvrtina respondentů by tuto změnu neuvítala (19 % spíše ne, 4 % rozhodně ne).

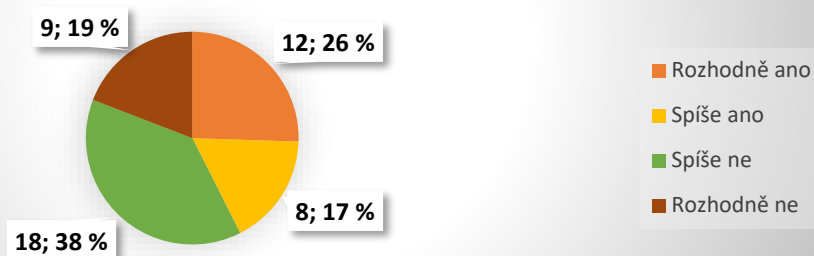
Uvítali byste, kdyby obec zdarma poskytovala zahradní kompostér?

Obr. 21: Grafické vyhodnocení otázky č. 13 (vlastní, 2020)

Dle obrázku č. 21 většina dotázaných nemá zájem o zahradní kompostér (51 % spíše ne, 26 % rozhodně ne). Necelá čtvrtina by naopak kompostér uvítala (17 % spíše ano, 6 % spíše ne).

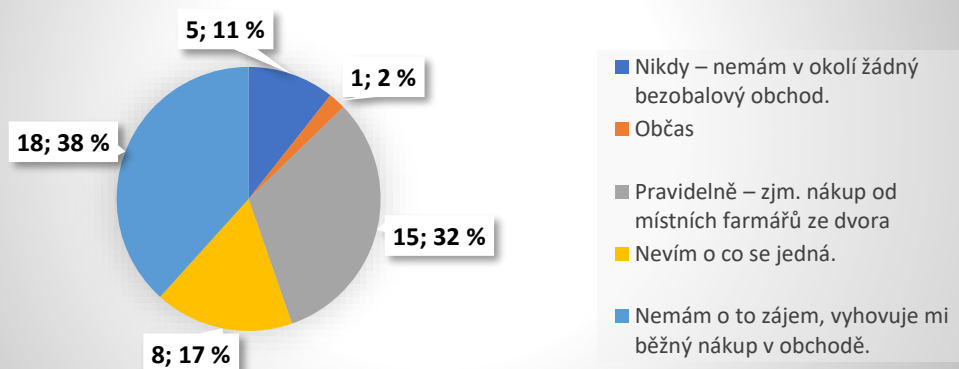
Uvítali byste, kdyby obec zavedla adresné třídění odpadu?

Obr. 22: Grafické vyhodnocení otázky č. 14 (vlastní, 2020).

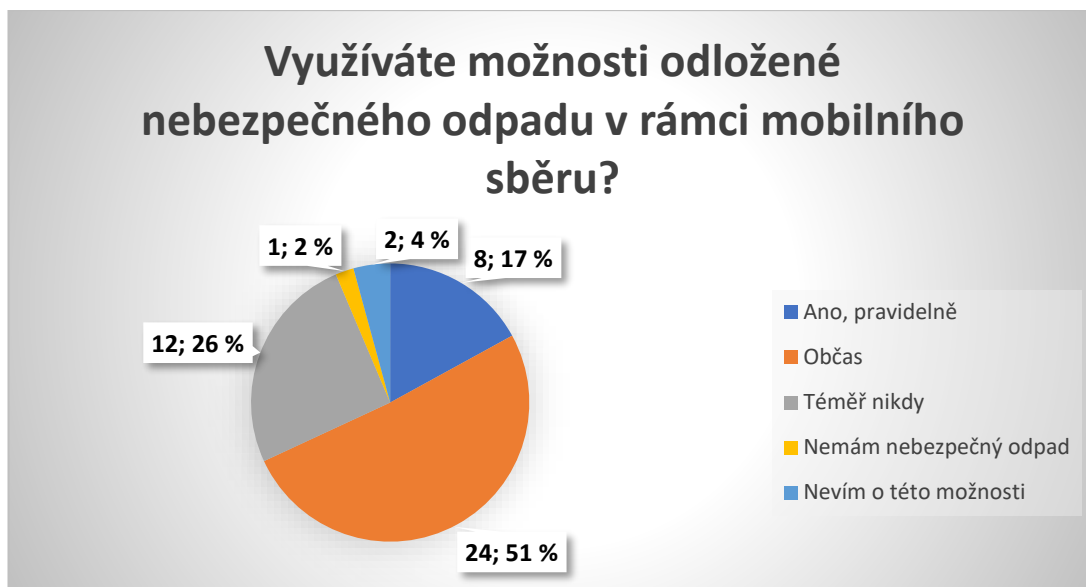
Z grafického vyhodnocení č. 14 vyplývá, že většina dotazovaných by systém adresného třídění odpadu neuvítala (19 % ne, 38 % spíše ne). Menší část by naopak byla pro zavedení adresného třídění odpadů (26 % rozhodně ano, 17 % spíše ano).

Využíváte nákup bez obalu?

Obr. 23: Grafické vyhodnocení otázky č. 15 (vlastní, 2020)..

Z grafického vyhodnocení otázky č. 15 vyplývá, že větší část dotazovaných nákup bez obalu nevyužívá (38 % nemá o nákup bez obalu zájem, vyhovuje běžný nákup v obchodě, nikdy – nemá v okolí žádný bezobalový obchod, 11 % nezná v okolí žádný bezobalový obchod). Proti tomu poměrně velká část dotazovaných (32 %) nakupuje bez obalu u farmářů při nákupu ze dvora. 2 % respondentů nakupuje občas a 17 % neví o co se jedná.

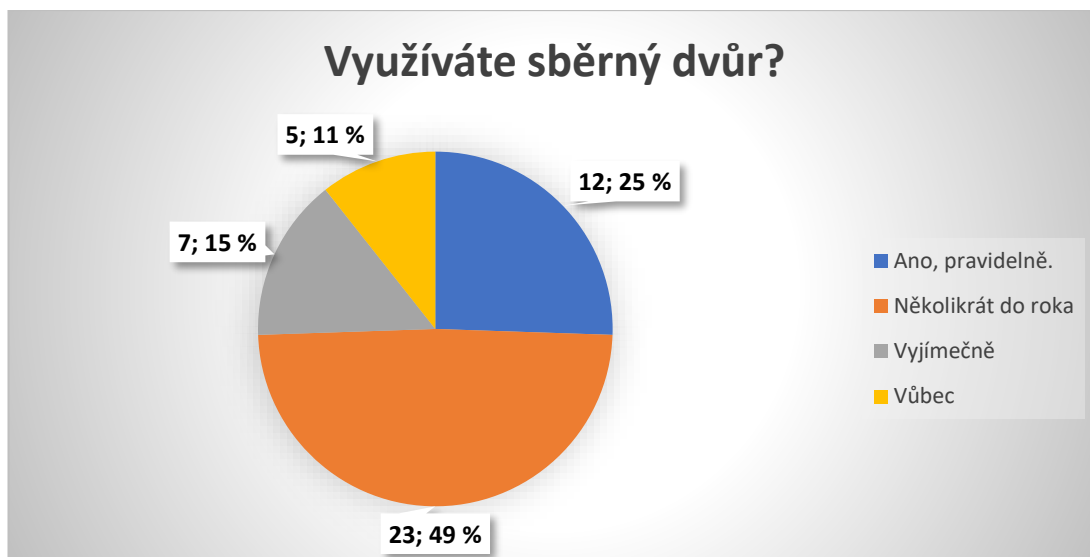
Obr. 24: Grafické vyhodnocení otázky č. 16 (vlastní, 2020).

Dle obrázku 24 více jak polovina respondentů (51 %) uvedla, že odložení do mobilního sběru využívá občas. 17 % využívá tuto formu sběru pravidelně. Naopak 26 % dotázaných uvedlo, že tuto formu sběru nevyužívá skoro nikdy. 4 % respondentů o této možnosti neví a pouhá 2 % nemá nebezpečný odpad.

Obr. 25: Grafické vyhodnocení otázky č. 17 (vlastní, 2020).

Z grafického vyhodnocení otázky č. 17 vyplývá, že většina dotázaných (74 %) odpověděla ano. 11 % dotázaných neví, kde je sběrný dvůr umístěn, a pouhá 2 % uvedla, že o existenci sběrného dvora vůbec neví.

Obr. 26: Grafické vyhodnocení otázky č. 18 (vlastní, 2020).

Na obrázku č.26 je vidět, že většina (49 %) dotázaných využívá sběrný dvůr několikrát do roka. Čtvrtina respondentů uvedla, že služeb sběrného dvora využívá pravidelně. 15 % pouze výjimečně a 11% sběrný dvůr nevyužívá vůbec.

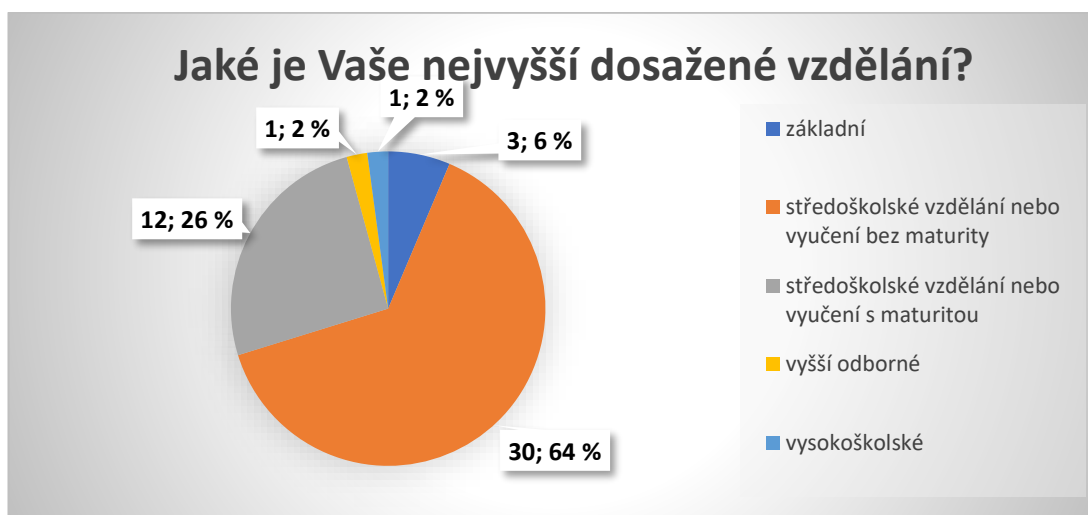
Obr. 27: Grafické vyhodnocení otázky č. 19 (vlastní, 2020).

Z obrázku č. 27 je zřejmé, že dotazník vyplnilo celkem 47 respondentů, z toho 32 žen a 15 mužů.

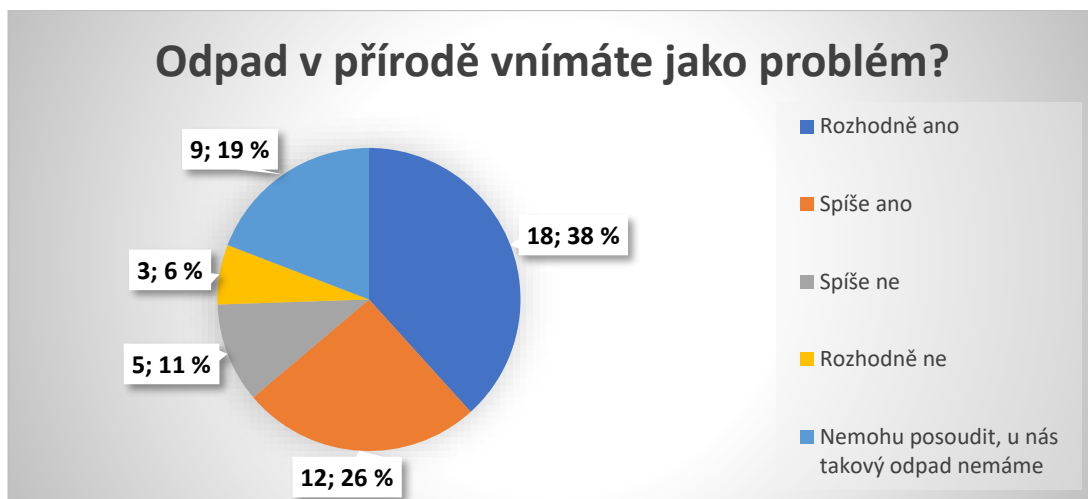
Obr. 28: Grafické vyhodnocení otázky č. 20 (vlastní, 2020).

Z obrázku č. 28 vyplývá, že nejvíce respondentů je v kategorii nad 61 let (36 %), následuje kategorie 51–60 let (26 %). V kategorii 41–50 let je 17 % a v kategorii 31–40, 8 % dotázaných. Nejmenší část tvoří kategorie 21–30 (11 %) a poslední je kategorie do 20 let (1 %).

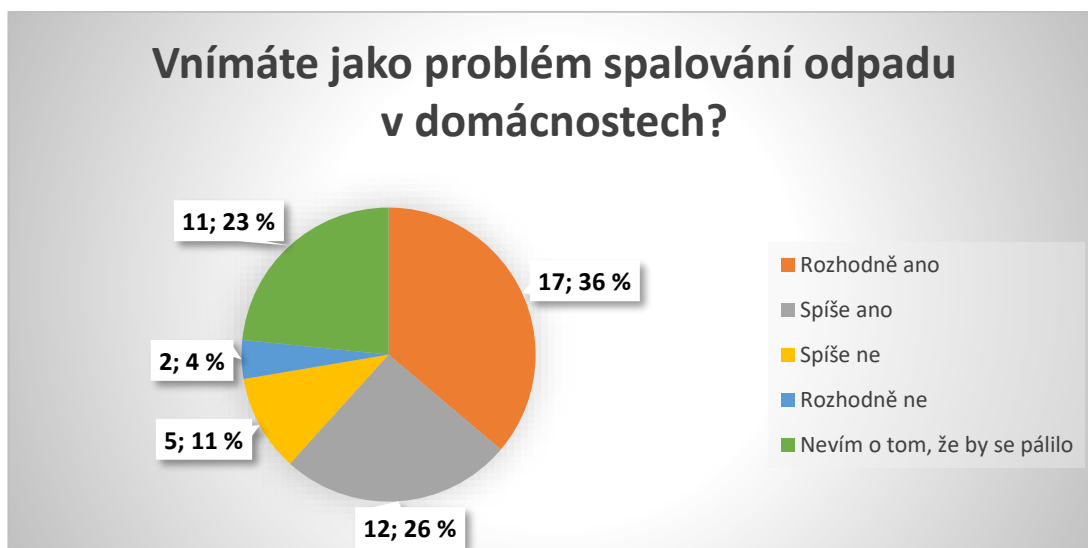
Obr. 29: Grafické vyhodnocení otázky č. 21 (vlastní, 2020).

Z grafického vyhodnocení otázky č. 21 vyplývá, že nejvíce respondentů je středoškolsky vzdělaných bez maturity (64 %), následují středoškolsky vzdělání s maturitou (26 %) dále základní vzdělání má 6 % dotázaných. Nejmenší část dotazovaných má Vyšší odborné (1 %) a Vysokoškolské vzdělání (1 %).

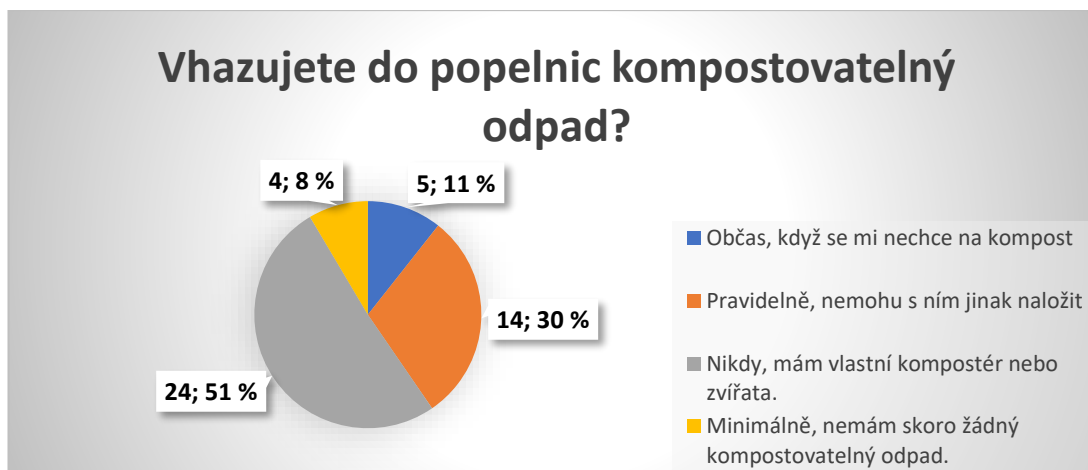
Obr. 30: Grafické vyhodnocení otázky č. 22 (vlastní, 2020).

Z grafického vyhodnocení otázky č. 22 je zřejmé, že největší část vnímá odpad v přírodě jako problém (38 % rozhodně ano, 26 % spíše ano). Menší část odpad v přírodě jako problém nevnímá (11 % spíše ne, 6 % rozhodně ne). 19 % odpovědělo, že se v jejich okolí takový odpad nevyskytuje.

Obr. 31: Grafické vyhodnocení otázky č. 23 (vlastní, 2020).

Dle grafického vyhodnocení otázky č. 23, většina dotázaných vnímá spalování jako problém (36 % rozhodně ano, 26 % spíše ano). Poměrně velká skupina (23 %) neví o tom, že by se v domácnostech komunální odpad spaloval. Jenom malá část v tom nevidí problém (11 % spíše ne, 4 % rozhodně ne).

Obr. 32: Grafické vyhodnocení otázky č. 24 (vlastní, 2020).

Z grafického vyhodnocení otázky č. 24 vyplývá, že většina respondentů do sběrných nádob na směsný komunální odpad, nevhazuje odpad, který může být kompostován, protože má vlastní kompostér nebo zvířata (51 %). Pravidelně vhazuje do sběrné nádoby kompostovatelný odpad 30 % dotazovaných. 11 % respondentů vhazuje do sběrné nádoby kompostovatelný odpad pouze občas a 8 % uvedlo, že žádný kompostovatelný odpad nemá

Obr. 33: Grafické vyhodnocení otázky č. 25 (vlastní, 2020).

Z obrázku 33 vyplývá, že většina respondentů vnímá třídění a recyklaci ve vztahu k životnímu prostředí pozitivně (51 % ano, 45 % rozhodně ano). 4 % dotazovaných nevnímá pozitivní vliv třídění a recyklace. Odpověď „rozhodně ne“ neoznačil žádný z dotazovaných.

Vyhodnocení otázky č. 26:

Zde uveďte prosím Váš názor, který chcete sdělit a týká se problematiky odpadů.

Odpovědělo pouze 8 dotázaných a do otevřené otázky v podstatě shodně uvedlo, že jim vadí zbytečné obaly na potravinách, zrušení plastových tašek nebo množství papírových odpadů z e-commerce.

6.2 Vyhodnocení výsledků výzkumu pomocí SWOT analýzy

SWOT je zkratkou anglických slov Strengths (silné stránky přednosti), Weaknesses (slabé stránky = nedostatky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby).

Jedná se o hojně používanou metodu, která slouží k prezentaci analytických poznatků o různých objektech zkoumání (Kotler, Keller, 2009). Velká část autorů připisuje SWOT Albertovi Humphreyovi, který v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století vedl konvenci v Stanford Research Institute (nyní SRI International). Samotný Humphrey ale tvrdí, že SWOT nevytvořil a jeho původ tedy zůstává nejasný (Nahla M. Wahba, 2019).

Princip této metody je založen na výstižné a objektivní charakteristice silných a slabých stránek zkoumaného objektu a na charakteristice příležitostí a hrozeb. Komplexně se vyhodnotí všechny relevantní stránky fungování problému a jeho současná pozice. SWOT analýza má za cíl, identifikovat klíčové vnitřní a vnější faktory, které jsou důležité pro dosažení cíle. Na základě dostupných informací umožnit rozvoj projektu a zamezit případným problémům nebo je úplně odstranit.

Do vnitřních faktorů patří silné a slabé stránky, vnější faktory zahrnují příležitosti a nebezpečí, které představuje vnější prostředí. Faktory dělíme do 4 základních skupin.

Tab. 2: Matice SWOT analýzy

Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika projektu a rozvoj jeho silných stránek • Výhody oproti jiným projektům 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti, které znamenají nevýhodu • Odstranění slabin při vzniku příležitostí
Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> • Vývoj vhodných metod pro rozvoj silných stránek projektu • Využití silných stránek k zamezení hrozeb 	<ul style="list-style-type: none"> • Vnější prvky, které by mohly znamenat potíže • Vývoj strategií k omezení hrozb

Výhoda SWOT analýzy je ve vyváženém pohledu na minulost a současnost, zároveň pracuje s budoucností zkoumaného objektu. Tato metoda je poměrně jednoduchá a může být vytvořena v poměrně krátkém čase (Vysekalová, 2007).

6.2 SWOT analýza nakládání s odpady v dotčené obci

Tab. 3: Matice SWOT analýzy nakládání s odpady v dotčené obci

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • zájem vedení obce o problematiku nakládání s odpady • motivovanost obyvatel k třídění odpadu • pozitivní vztah obyvatel k životnímu prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • velikost obce • nezájem o zpracování bioodpadu • vyšší průměrný věk obyvatel • skládkování jako jediná možnost • pouze jedna svozová firma • nezájem o zpracování bioodpadů • stereotypy v nakládání s odpady
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • finanční motivace změnou odpadového hospodářství obce • rezerva v množství vytríděného odpadu • zavedení motivačních programů 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatek firem působících v odpadovém hospodářství • horší ekonomická situace a poloha regionu • zvyšování poplatku za skládkování

V oblasti nakládání s odpady v dotčené obci, převládají slabé stránky a hrozby nad silnými stránkami. Proto by bylo vhodné se zaměřit na příležitosti, které se nám nabízejí. Šanci pro zlepšení v oblasti nakládání s odpady vidím zejména ve finanční motivaci spojené s osvětou zaměřenou na mladší generaci ve školství a starší generaci prostřednictvím zveřejňování informací o odpadovém hospodářství obce.

Zvýšení poplatku za komunální odpad a umístění nádob na tříděný odpad do každé domácnosti by motivovalo ke zvýšení množství tříděného odpadu.

7 Diskuse

Při porovnání zjištěných výsledků této práce a výsledků tematicky podobných prací, lze konstatovat, že zhruba polovina respondentů se cítí být motivována ke třídění odpadu, což je ve shodě s jinými podobnými výsledky (Phf.sk, 2020). Tento výsledek v podstatě koresponduje s výsledkem spokojenosti s činností obce v oblasti nakládání s odpadem.

Třídění odpadů je pro většinu obyvatel běžnou praxí a třídí se zejména plast, sklo, bioodpad a papír. Ve výsledku této práce bylo zjištěno, že více jak polovina (62 %) dotázaných třídí bioodpad, oproti jiným podobným výsledkům. (Vacková, 2020)

Z výsledků mého dotazníkového šetření vyplývá, že většina dotazovaných vnímá spalování odpadu v domácnostech jako problém a pouhých 23 % uvedlo, že neví o tom, že by se v domácnostech komunální odpad spaloval. Lze tedy říci, že 62 % respondentů ví o tom, že je komunální odpad v domácnostech spalován, na rozdíl od jiných podobných výsledků (Stoklasová, 2020).

Pro většinu dotazovaných je pro třídění komunálního odpadu hlavní finanční motivace, následovaná ochranou životního prostředí. Finanční motivace je tedy jedním z nejsilnějších nástrojů v motivaci ke třídění odpadu. Tento výsledek téměř koresponduje s prací Hud'ové (2016).

8 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce s názvem Motivace občanů malých obcí k třídění komunálního odpadu, bylo zjistit možnosti posílení motivace občanů malých obcí v kraji Vysočina k třídění komunálního odpadu. Na základě dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 47 domácností z vybrané obce, bylo zjištěno, že pro většinu respondentů je tou nejpádňější motivací motivace finanční.

Dalším zjištěním je to, že i obyvatelé malé považují problematiku nakládání s odpady za důležitou a v rámci nastavených podmínek se snaží třídit. Z výsledků se dá rovněž usuzovat, že většina respondentů má pozitivní vztah k životnímu prostředí a není jim lhostejné, když dochází k jeho poškozování.

Řada dotazovaných o odpadech přemýšlí komplexně, a vadí jim množství obalů, které musí generovat, ač nechtějí. Na otázku č.26 (Zde uveďte prosím Váš názor, který chcete sdělit a týká se problematiky odpadů.) odpovědělo 8 dotázaných a do otevřené otázky shodně uvedlo, že jim vadí zbytečné obaly na potravinách, zrušení plastových tašek nebo množství papírových odpadů z e-commerce.

Domnívám se, že nejlepší řešení pro posílení motivace v dotčené obci, je umístění nádob (případně pytlů, pokud na nádoby nemají prostor) na plast a papír do každé domácnosti. Každá domácnost, která si zažádá, obdrží vlastní nádobu na plast a papír, nádoby na ostatní tříděný odpad by zůstaly zachovány na veřejných místech. Zároveň s tím by došlo ke zdražení poplatku za směsný komunální odpad. Se zavedením systému adresného sběru by bylo vhodné počkat až na pozdější dobu, kdy si občané na změny systému zvyknou a přesvědčí se o jeho výhodách. V další fázi by se zavedlo adresné třídění odpadu, kdy by se již distribuované nádoby opatřili čipem a pytle čárovým kódem. Domácnosti, které třídí poctivě, by dosáhli na snížení poplatku. Vzhledem k věkovému průměru a jisté nedůvěřivosti místních obyvatel bych nepočítal se zavedením zveřejňování výsledků jednotlivých domácností, ani motivací formou „soutěže“. Tato motivace je spíše vhodná do městského prostředí a pro mladší obyvatele. Zveřejnění výsledků by nejspíš nadělalo více problémů než užitku a mohlo by být v konečném důsledku spíše kontraproduktivní.

Dalším vhodným způsobem motivace by byla motivace „jdeme příkladem“, kdy by se do nových opatření zapojili aktivně všichni členové zastupitelstva, kteří jsou

pod „drobnohledem“ ostatních obyvatel. Provedla by se zároveň instalace sběrných nádob na tříděný odpad přímo do školy, na obecní úřad a do obchodu, na viditelné místo. Tyto sběrné nádoby je rovněž žádoucí umístit na společenské akce, které v obci probíhají. Neméně důležité je zveřejňování informací o využití vytríděného odpadu, a to včetně finanční úspory, na kterou dosáhli ti, kteří třídí nejvíce. Tady vidím hned po umístění sběrných nádob do každé domácnosti nejsilnější motivační nástroj. Umístění sběrných nádob na tříděný odpad do každé domácnosti má kromě snížení množství směsného komunálního odpadu také vliv na kvalitu ovzduší v dané lokalitě, zejména v zimních měsících, kdy jsou špatné rozptylové podmínky. Vhodit odpad do sběrné nádoby, kterou má člověk doma, je jednodušší než pálit odpad v kotli. Tím by se podařilo tento zlozvyk, když ne úplně odstranit, tak minimálně ve značné míře omezit.

Třídění odpadů je důležité a má smysl nejen v oblasti odpadového hospodářství, ale v oblasti životního prostředí jako celku. Třídění rovněž přispívá k omezení skládek a šetření surovin a ochraně ovzduší, zejména v prostředí obcí.

9 Přehled použité literatury a zdrojů

BENEŠOVÁ, Libuše. ČERNÍK, Bohumil. DOLEŽALOVÁ, Markéta.
HAVRÁNKOVÁ, Věra. KOTOULOVÁ, Zdenka. MAREŠOVÁ, Karolína. SLAVÍK,
Jan. *Komunální a podobné odpady*. Frýdek-Místek, 2011. ISBN 978-80-901732-1-7

Biom.cz. [online]. [cit. 24.05.2020]. Dostupné z:
<https://biom.cz/rp-bro/04.pdf>

BORŮVKOVÁ, Jana. *Základy statistiky: dotazníkové šetření: studijní text*. 1.vyd.
Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2013, 32 s. ISBN 978-80-87035-80-1.

Bronfman NC, Cisternas PC, Lopez-Vazquez E, De La Maza C, Oyanedel JC.
Understanding attitudes and pro-environmental behaviors in a Chilean community.
online]. [cit. 10.06.2020] <https://www.mdpi.com/2071-1050/7/10/14133>

Cenia.cz. [online]. [cit. 13.05.2020]. Dostupné z: https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2019/04/Hospodarstvi_a_ZP_CR_po_roce_1989.pdf

Čáp, J., Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Praha:Portál, 2001, ISBN 80-7178-463-X

Czso.cz a). [online]. [cit. 25.06.2020]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/137914987/cz0633.xlsx>

Czso.cz b). [online]. [cit. 25.06.2020]. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-informace-o-vybranych-uzemnich-celcich-podle-sldb-2011-cr-kraje-okresy-spravni-obvody-orp-a-obce-vcetne-mestських-casti-uzemne-clenonych-statutarnich-mest-2011-dml5agynjw>

Ekopatrol.cz. [online]. [cit. 14.2.2021]. Dostupné z:
http://www.ekopatrol.eu/konejnery_avia.htm

EKO-KOM.cz a). [online]. [cit. 2015]. Dostupné z:
https://www.ekokom.cz/uploads/attachments/22109_ekokom_vyrocní_shrnutí_2015_B5_250x176_FINAL.pdf

EKO-KOM.cz b). [online]. [cit. 2020]. Dostupné z:
<https://www.ekokom.cz/cz/klienti/jak-system-funguje>

EKO-KOM.cz c). [online]. [cit. 2020]. Dostupné z:
<https://www.ekokom.cz/cz/ostatni/o-spolecnosti/system-eko-kom/aktualni-stav>

Eur-lex.europa.eu. [online]. [cit. 06.05.2020]. Dostupné z:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=CELEX:32008L0098>

FRANKOVÁ, M. – BALNER, P. Hospodaření s odpady v obcích. Praha: EKO-KOM, 2009. ISBN 978-80-254-6019-1.

Gilbert Daniel Todd ; Susan T Fiske; Gardner Lindzey, The handbook of social psychology, Oxford University Press, ©1998.

HEWITT, N. Odpadové hospodářství v oblasti komunálního odpadu. Freiburg: ICLEI, 1999.

Hudřová Kristina, Faktory ovlivňující ochotu k třídění komunálního odpadu (2016) [online]. [cit. 10.06.2020]. Dostupné z:
<https://is.mendelu.cz/zp/index.pl?podrobnosti=72929>

Isnov.cz. [online]. [cit. 10.06.2020]. Dostupné z:
http://www.isnov.cz/docs/galerie2/0/86/motiva_n_programy.pdf

KAISEROVÁ, D. Komunální odpady a jejich problematika: sborník referátů ze semináře Praha, 18.10.1995. Praha: BIJO, 1995.

Komunalniekologie.cz. [online]. [cit. 25.06.2020]. Dostupné z:
<https://www.komunalniekologie.cz/info/katalog-odpadu-c29100>

Komunalniodpad.eu. [online]. [cit. 12.05.2020]. Dostupné
<http://www.komunalniodpad.eu/?str=pojmy>

KOTLER P., KELLER K.L.: Marketing management 12. vyd., Praha: Grada publishing, 2007, ISBN 978-80-247-1359-5

KOTOULOVÁ, Z. – VÁŇA, J. Příručka pro nakládání s komunálním bioodpadem. Praha: Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Českým ekologickým ústavem, 2001. ISBN 80-7212-201-0.

KURAŠ, Mečislav. DIRNERA, Vojtěch. SLIVSKY, Vladimír. BŘEZINA, Milan. Odpadové hospodářství. Chrudim: Ekomonitor, 2008. ISBN 978-80-86832-34-0

KURAŠ, Mečislav. Odpady a jejich zpracování. Vodní zdroje Ekomonitor spol. s r. o. Chrudim, 2014. ISBN: 978-80-86832-80-7

MIMRA, M. – ALTMANN, V. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. TECHNICKÁ FAKULTA, – VACULÍK, P. Technika pro zpracování komunálního odpadu: vědecká monografie Vlastimil Altmann, Petr Vaculík, Miroslav Mimra. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2010. ISBN 978-80-213-2022-2.

MRÁZEK, P. – ČERNÍK, B. – KOTOULOVÁ, Z. Systém nakládání s odpady v obci. Praha: EKO-KOM, 1998. ISBN 80-7212-051-4.

Mzp.cz a). [online]. [cit. 10.05.2020]. Dostupné z:
https://www.mzp.cz/cz/predchazeni_vzniku_odpadu

Mzp.cz b). [online]. [cit. 10.05.2020]. Dostupné z:
https://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi

Mzp.cz c). [online]. [cit. 10.05.2020]. Dostupné z:
https://www.mzp.cz/cz/biologicky_rozlozitelne_odpady

Mzp.cz d). [online]. [cit. 10.05.2020]. Dostupné z:
[https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/F86001AC798514E7C12570A5001EF028/\\$file/planeta11_2korektura.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/F86001AC798514E7C12570A5001EF028/$file/planeta11_2korektura.pdf)

Mzp.cz e). [online]. [cit. 25.06.2020]. Dostupné z:
https://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr

Nahla M. Wahba. [online] 2019. [cit. 06.03.2021]. Dostupné z:
https://www.academia.edu/16839019/Swot_analysis

Odpadjeenergie.cz a.) [online]. [cit. 10.12.2020]. Dostupné z:
<http://www.odpadjeenergie.cz/historie/prvni-spalovna-odpadu-byla-v-brne>

Odpadjeenergie.cz. b.) [online]. [cit. 17.05.2020]. Dostupné z:
<http://www.odpadjeenergie.cz/legislativa/zakon-o-odpadech-c-185-2001-sb>

Phf.sk [online]. [cit. 25.06.2020]. Dostupné z:
https://phf.euba.sk/www_write/files/veda-vyskum/STRICIK-Monografia-9.1.pdf

Sanchez MJ, Lopez-Mosquera N, Lera-Lopez F. Improving pro-environmental behaviours in Spain: The role of attitudes and socio-demographic and political factors. [online]. [cit. 10.06.2020]. Dostupné z:
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1523908X.2015.1046983>

Stoklasová Petra, Znečištění ovzduší v malé obci Vlastějovice – problematika lokálních topenišť [online]. [cit. 25.06.2020]. Dostupné z:
<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/80301/>

Sokolec.cz [online]. [cit. 20.2.2021]. Dostupné z:
<https://www.sokolec.cz/aktuality-a-zpravy/aktuality/355>

Schulz Ulrich, Albers Wulf, Mueller Ulrich, Social Dilemmas and Cooperation Springer-Verlag Berlin. Heidelberg 1994. ISBN 13:978-3-642-78862-8

Thogersen J. The ethical consumer. Moral norms and packaging choice. J Consum Policy. 1999 [online]. [cit. 10.05.2020]. Dostupné z:
<https://link.springer.com/article/10.1023%2FA%3A1006225711603>

Trideniodpadu.cz. [online]. [cit. 06.05.2020]. Dostupné z:
<https://www.trideniodpadu.cz/komunalni-odpad>

Tretiruka.cz. [online]. [cit. 24.05.2020]. Dostupné z:
<https://www.tretiruka.cz/news/organy-verejne-spravy-s-pusobnosti-v-odpadovem-hospodarstvi/>

Vacková Jana, Problematika třídění odpadů u různých věkových kategorií obyvatel [online]. [cit. 25.06.2020]. Dostupné z:
https://theses.cz/id/02htoi/Bakalsk_prce-_Jana_Vackov.txt

Vysekalová Jana.: *Základy marketingu*. Praha, 2003, 164 s. ISBN 80-7168-419-8

Zakonyprolidi.cz a). [online]. [cit. 10.05.2020]. Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-185#cast7>

Zakonyprolidi.cz b). [online]. [cit. 06.05.2020]. Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-352>

Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a změně některých dalších zákonů. [online]. [cit. 06.05.2020]. Dostupné z:
https://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/8FC3E5C15334AB9DC125727B00339581/%24file/Z%20185_2001.pdf

Zakonyprolidi.cz c). [online]. [cit. 06.05.2020]. Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-477>

Zakonyprolidi.cz d). [online]. [cit. 06.05.2020]. Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-352>

Zacharová Eva, Šimíčková-Čížková Jitka. *Základy psychologie pro zdravotnické obory*, Praha, Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4062-1

Seznam obrázků

Obr. 1: Fotografie brněnské spalovny (Odpadjeenergie.cz a.), 2020).	6
Obr. 2: Schéma odpadového hospodářství (vlastní dle Kuraš, 2014).	9
Obr. 3: Schéma hierarchie nakládání s odpady (vlastní dle Kuraš, 2014).	10
Obr. 4: Mapa zájmové oblasti (www.mapy.cz upravil Nehasil, 2020).	18
Obr. 5: Fotografie sběrné nádoby na směsný komunální odpad (vlastní, 2021).	19
Obr. 6: Fotografie nádob na separovaný odpad (vlastní, 2021).	20
Obr. 7: Fotografie vozidla s kontejnerem pro mobilní sběr (Ekopatrol.cz, 2021)	20
Obr. 8: Fotografie vozidla s kontejnerem pro mobilní sběr nebezpečného odpadu (Sokolec.cz, 2021)	21
Obr. 9 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 1.	22
Obr. 10 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 2.	23
Obr. 11 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 3.	23
Obr. 12 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 4.	24
Obr. 13 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 5.	24
Obr. 14 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 6.	25
Obr. 15 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 7.	25
Obr. 16 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 8.	26
Obr. 17 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 9.	26
Obr. 18 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 10.	27
Obr. 19 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 11.	27
Obr. 20 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 12.	28
Obr. 21 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 13.	28
Obr. 22 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 14.	29
Obr. 23 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 15.	29

Obr. 24 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 16.	30
Obr. 25 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 17.	30
Obr. 26 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 18.	31
Obr. 27 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 19.	31
Obr. 28 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 20.	32
Obr. 29 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 21.	32
Obr. 30 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 22.	33
Obr. 31 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 23.	33
Obr. 32 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 24.	34
Obr. 33 - Grafické vyhodnocení odpovědi č. 25.	34

Seznam tabulek

Tab. 1 Otázky dotazníku	4
Tab. 2 Matice SWOT analýzy	36
Tab. 3 Matice SWOT analýzy nakládání s odpady v dotčené obci	37

Příloha

Tab. 1: Dotazník otázek a nabízených odpovědí

1. Problematiku nakládání s komunálním odpadem považují za důležitou.
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
2. Třídím komunální odpad z důvodu:
a.) Finanční úspory
b.) Ochrany životního prostředí
c.) Úspory surovin
3. S činností vedení obce v oblasti nakládání s odpady jsem spokojen.
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
4. V jakém rozsahu třídíte odpad ve vaší domácnosti?
a.) Třídíme veškerý odpad
b.) Třídíme většinu odpadu
c.) Třídíme pouze něco
d.) Vůbec netřídíme
5. Které odpady třídíte?
a.) Plast
b.) Papír
c.) Kov
d.) Sklo
e.) Bioodpad
f.) Elektronika
6. Jaká vzdálenost ke sběrným kontejnerům je pro vás vyhovující?
a.) do 100 m
b.) do 200 m
c.) do 500 m
d.) na vzdálenosti mi nezáleží
7. Nachází se v okolí vašeho bydliště dostatečný počet kontejnerů na tříděný odpad?
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
8. Odkud získáváte informace o aktuálním dění v obci?
a.) Informační leták
b.) Webové stránky
c.) Hlášení obecního rozhlasu

d.) Sociální síť
9. Proč netřídíte odpad?
a.) Nevidím smysl ve třídění odpadu
b.) Nejsem dostatečně informován o tom, jak mám třídit odpad
c.) Nejsem finančně motivován ke třídění odpadu
d.) Nejsem zvyklý/á třídit odpad
e.) Třídění mi zabere zbytečně moc času
f.) V blízkosti mého bydliště nejsou žádné kontejnery na tříděný odpad
10. Co by pro Vás bylo motivací pro zvýšení podílu tříděného odpadu?
a.) Lepší informovanost o přínosech třídění odpadu
b.) Nepotřebuji žádnou motivaci
c.) Rozšíření sítě kontejnerů na tříděný odpad, aby docházková vzdálenost byla menší než v současnosti
d.) Jistota, že vytríděný odpad bude následně využit
e.) Finanční motivace (snížení poplatku za svoz komunálního odpadu)
11. Cítíte se být vedením obce, motivován/a k třídění odpadu?
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
e.) Nejsem si vědom/a žádné motivace ze strany obce.
12. Uvítali byste, kdyby každá domácnost měla svoji nádobu na papír a plast? (za současného zrušení velkoobjemových kontejnerů na tento druh odpadu)
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
13. Uvítali byste, kdyby obec zdarma poskytovala zahradní kompostér?
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
14. Uvítali byste, kdyby obec zavedla adresné třídění komunálního odpadu. (výše poplatku by mohla být ponížena o slevu určenou dle skutečného zapojení domácnosti do systému třídění odpadu – kdo více třídí, má větší slevu)
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
15. Využíváte nákup bez obalu?
a.) Nikdy – nemám v okolí žádný bezobalový obchod.
b.) Občas.
c.) Pravidelně – zejm. nákup od místních farmářů ze dvora.
d.) Nevím, o co se jedná.

e.) Nemám o to zájem, vyhovuje mi běžný nákup v obchodě.
16. Využíváte možnosti odložené nebezpečného odpadu (např. autobaterie, chemikálie, použité motorové oleje) v rámci mobilního sběru?
a.) Ano, pravidelně
b.) Občas
c.) Téměř nikdy
d.) Nemám nebezpečný odpad
17. Víte, kde je ve vaší obci umístěn sběrný dvůr?
a.) Ano
b.) Ne
c.) Nemáme sběrný dvůr
18. Využíváte sběrný dvůr?
a.) Ano, pravidelně
b.) Několikrát do roka
c.) Výjimečně
d.) Vůbec
19. Jaké je Vaše pohlaví?
a.) Muž
b.) Žena
20. Do jaké věkové skupiny patříte?
a.) do 20 let
b.) 21-30 let
c.) 31-40 let
d.) 41-50 let
e.) 51-60 let
f.) Nad 61 let
21. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
a.) základní
b.) středoškolské vzdělání nebo vyučení bez maturity
c.) středoškolské vzdělání nebo vyučení s maturitou
d.) vyšší odborné
e.) vysokoškolské
22. Vnímáte odpad v přírodě jako problém? (černé skládky, obsah popelnic ve škarpách, pneumatiky atp.)
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
e.) Nemohu posoudit, protože žádný komunální odpad v přírodě u nás nemáme.
23. Vnímáte jako problém spalování odpadu v domácnostech?
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne

e.) Nevím o tom, že by se pátilo
24. Vhazujete do popelnic kompostovatelný odpad?
a.) Občas, když se mi nechce na kompost
b.) Pravidelně, nemohu s ním jinak naložit
c.) Nikdy, mám vlastní kompostér nebo zvířata
d.) Minimálně, nemám skoro žádný kompostovatelný odpad
25. Vnímáte, že třídění a recyklace má pozitivní vliv na životní prostředí?
a.) Rozhodně ano
b.) Spíše ano
c.) Spíše ne
d.) Rozhodně ne
26. Zde uveďte prosím Váš názor, který chcete sdělit a týká se problematiky odpadů:

Tab. 2: Katalog odpadů (zdroj: Komunalniekologie.cz)

01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího fyzikálního a chemického zpracování nerostů a kamene
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství, lesnictví a z výroby a zpracování potravin
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky
04	Odpady z kožedělného, kožesnického a textilního průmyslu
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí
06	Odpady z anorganických chemických procesů
07	Odpady z organických chemických procesů
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev
09	Odpady z fotografického průmyslu
10	Odpady z tepelných procesů
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů ve skupinách 07 a 08)
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a/nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru